

Alchemilla

Winternummer 2014

Colofon

De Alchemilla verschijnt viermaal per jaar in een oplage van 375 exemplaren.

Het IVN, instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, is een landelijke vrijwilligersvereniging met regionale afdelingen.

Omdat de IVN afdeling West-Friesland ervan overtuigd is dat werken aan een gezond leefmilieu belangrijk is voor ons, voor kinderen en voor u, houdt het zich bezig met allerlei natuuractiviteiten.

Het lidmaatschap kost € 20,00 per jaar. U ontvangt dan dit afdelingsblad en het landelijke IVN-blad Mens en Natuur.

De Alchemilla wordt gedrukt bij Editoo B.V. in Arnhem

Kopij naar redactie@ivn-westfriesland.nl

Bestuur

Voorzitter: Geert Pietersen

T: 0228 523565

E: g.pietersen@ivn-westfriesland.nl

Secretaris: Gé Kenter

T: 0228 513362

E: g.m.kenter@ivn-westfriesland.nl

Penningmeester en

Ledenadministratie: Rob den Hartog

T: 0228 517593

E: r.den.hartog@ivn-westfriesland.nl

Rekeningnummer:

IBAN/Rekeningnummer: NL13 RABO 0167 7601 57

t.n.v. IVN afd. West-Friesland

Leden van Bestuur:

Astrid Bijster

T: 0229 275673

E: a.bijster@ivn-westfriesland.nl

Hans Verhoeven

T: 0228 515137

E: j.l.verhoeven@ivn-westfriesland.nl

Adri Bozelie

T: 0227 542621

E: a.bozelie@ivn-westfriesland.nl

Henk Lanting

T: 0228 313430

E: h.lanting@ivn-westfriesland.nl

Foto's

Foto voorkant:

Pimpelmees

Foto Hans Verhoeven

Foto achterkant:

De Walnoten voor de trekkershutten in de winter

Foto Toos Brink

Fotospread middenpagina's:

Lisbeth van Lintel

IVN afdeling West-Friesland

NME centrum: Streekbos Paviljoen

Postadres: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

Telefoon: 0228 520486

Email: info@ivn-westfriesland.nl

Website: www.ivn-westfriesland.nl

Facebook: www.facebook.com/ivnwestfriesland

Twitter: <https://twitter.com/#!/IVNstreekbos>

Nummer KvK: Noordwest-Holland 40624859

Het NME centrum is iedere zondag geopend van 13.00 - 17.00 uur

Dependance:

Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud

Contactpersonen

IVN afdeling West-Friesland organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neemt u dan contact op met onderstaande contactpersonen

Redactie Alchemilla:

Astrid Bijster (zie Bestuur)

Lisbeth van Lintel, T: 0228 517005,

E: l.van.lintel@ivn-westfriesland.nl

Marga Scherer, T: 0228 586786,

E: m.scherer@ivn-westfriesland.nl

Joke Tilgenkamp, T: 0229 235101

E: j.f.tilgenkamp@ivn-westfriesland.nl

Hans Verhoeven (zie Bestuur);

PR / Persberichten:

Toos Brink, T: 0228 512316,

E: t.brink@ivn-westfriesland.nl

Publieksactiviteiten:

Frieda Bus, T: 0228 541489,

E: f.bus@ivn-westfriesland.nl

Scholenwerk:

Rudy de Kieviet, T: 06 46406781

E: r.de.kieviet@ivn-westfriesland.nl

Exposities:

Beppie van der Wegen, T: 0228 322338,

E: b.vd.wegen@ivn-westfriesland.nl

IVN website:

Rob den Hartog (zie Bestuur)

Vaarexcursies:

Theo Ruiter, T: 0228 515797,

E: th.ruiter@ivn-westfriesland.nl

Weidevogelwerkgroep:

Geert Pietersen (zie Bestuur)

Knotwerkgroep:

Rob Rijswijk, T: 0228 561642,

E: r.rijswijk@ivn-westfriesland.nl

Ecowerkgroep:

Louis van Wegen, T: 0228 316825,

E: l.van.wegen@ivn-westfriesland.nl

IJsvogelwerkgroep:

Douwe Greydanus, T: 0228 720119,

E: d.greydanus@ivn-westfriesland.nl

Inventarisatie Streekbos:

Hans Verhoeven (zie Bestuur)

Werkgroep Egboetje: Adri Bozelie (zie Bestuur)

Cursussen: Astrid Bijster (zie Bestuur)

Voorwoord

Geert Pietersen

Toen ik de inhoud van dit nummer onder ogen kreeg realiseerde ik mij weer op hoeveel terreinen IVN actief is. Dat wist ik natuurlijk wel maar als je de lijst bekijkt valt het nog eens extra op. Maar liefst twintig werkgroepen doen in dit nummer verslag van hun activiteiten.

Daarnaast is er het regulier overleg met de andere NME-organisaties in de regio. Hierbij kijken we vooral naar afstemming van beleid en gezamenlijk optreden naar de gemeenten. Ook nemen we deel aan het regulier overleg met andere IVN-afdelingen in de provincie. Dat is inspirerend omdat we met dezelfde onderwerpen bezig zijn. Op die manier kunnen we van elkaar leren en nieuwe ideeën uitwisselen.

In het afgelopen kwartaal waren er ook een aantal bijzondere activiteiten, die verderop in dit nummer worden beschreven. Eind oktober hebben we de trouweledendag gehouden met een mooi programma in het Streekbos met speciale aandacht voor de leden die 25 jaar en langer lid zijn.

Begin november konden we de Beestenboet in het Ecoproject feestelijk in gebruik nemen. We hopen dat veel beesten, waaronder bijen, padden, egels en misschien wel vleermuizen daar een plek in kunnen vinden om te overwinteren.

Na inspectie bleek dat onze boot moest worden aangepast aan de huidige regelgeving. In 2013 was groot onderhoud gepland. We hebben besloten beide zaken te combineren. Het meeste werk is in de afgelopen herfst uitgevoerd, de rest volgt in het voorjaar van 2014. We beschikken dan weer over prachtige boot die weer aan alle regelgeving voldoet en waarmee we weer jaren kunnen varen.

Het kan u bijna niet ontgaan zijn dat we in 2014/15 onze zevende Natuurgidsencursus zullen houden. Deze cursus is door ons cursusteam voorbereid en inmiddels goedgekeurd door de begeleidingscommissie. De belangstelling is zeer groot, een maand voor de start is de cursus al bijna volgeboekt.

Tenslotte vraag ik aandacht voor de kalender van de zondagsactiviteiten die voor 2014 al helemaal is ingevuld! Er zit vast wel iets voor u bij. Zo blijven we samen bezig om onze natuurbewustzijn en -beleving in de praktijk te brengen en aan anderen over te dragen. Ieder op zijn/haar eigen terrein, maar allemaal vanuit dezelfde basis. Omdat we dat belangrijk vinden en er dagelijks plezier aan beleven. Dat mag aan het begin van het nieuwe jaar, dat al weer bol staat van nieuwe activiteiten, best weer eens gezegd worden. Ik wens iedereen een mooi 2014 toe.

IVN-boot "Wils kracht" gerenoveerd

Gé Kenter en Geert Pietersen

11 november, de romp is weer dicht met nieuwe beplating
Foto: Gé Kenter

Op vrijdag 22 november is de geheel gerenoveerde IVN boot "Wils kracht" te water gelaten bij de Fa. Kooy Agrotechniek in Grootebroek. Deze vernieuwing was nodig om aan de huidige regelgeving voor het varen met passagiers op binnenwater te voldoen.

IVN West-Friesland vindt veiligheid bij haar vrijwilligerswerk belangrijk. Daarom is er overleg met de politie te water geweest over de te nemen maatregelen. De Wils kracht is gekeurd door Register Holland en staat nu geregistreerd bij het kadaster. De boot heeft een certificaat verkregen

voor het vervoeren van max. 28 personen.

Om dit certificaat te verkrijgen moest de boot op diverse plaatsen worden aangepast. Zo zijn de kimmen vernieuwd en is er een voorziening aangebracht om gemakkelijk aan boord te kunnen stappen. Alle schippers die met de Wils kracht varen zullen in het bezit zijn van het klein vaarbewijs. Ook de aanwezige veiligheidsmiddelen zijn vernieuwd en aangepast. Er zijn nu standaard aan boord: een brandblusser, 2 reddingsboeien met drijflijn, 28 zit/drijfkussens met grijplijn en een opblaasbaar reddingsvest voor de schipper. Verder is de bedrading aangepast en is er een lenspomp geïnstalleerd.

In het voorjaar zullen nog enkele reddingsmiddelen worden aangeschaft en moet er nog een bergruimte voor al deze spullen worden gebouwd.

De boot is opnieuw in de verf gezet door vrijwilligers van het IVN West-Friesland en de nieuwe belettering en het IVN logo zijn aangebracht door Kramer Belettering in Andijk. De renovatie is op een geweldige wijze uitgevoerd door de Fa. Kooy.

De kosten van al deze aanpassingen bedragen ca. € 8.000,-. Een flink bedrag voor een vrijwilligersorganisatie die het IVN is. Toch hebben wij deze investering willen doen omdat onze boot onmisbaar is bij ons werk. Jaarlijks maken vele duizenden mensen een tochtje met de Wils kracht door de Westfriese wateren. Die mogelijkheid is nu weer voor jaren veilig gesteld.

Uitvindingen?

Column van Marianne Ouwerkerk

Mensen zijn uitvinders. Tenminste, dat denken wij. Een voor ouders prettige uitvinding is het klittenband. Eindeloos de veters van je kroost vaststrikken tijdens een voetbalwedstrijd is verledentijd. Maar..... dit is pure na-a-perij. De natuur was eerder.

Een voorbeeld: de Zwitser Georges de Mestral wandelde vaak met zijn hond door de natuur en ergerde zich dood aan de zaadballetjes van de Grote klis die in de vacht bleven haken. Wie niet, zou ik zeggen en ik spreek uit ervaring. De man besloot van de nood een deugd te maken en ontwierp naar voorbeeld van de natuur het klittenband. Zo zijn er meer uitvindingen die de mens claimt maar die allang in de natuur voorkomen. De stekels van de Grote kaardenbol blijven in je kleding haken. Daardoor kwam men op het idee om deze plant speciaal hiervoor te kweken. De gedroogde zaadbollen werden in houten kistjes geklemd om de gewezen wollen stof op te ruwen zodat daar warme kleding van gemaakt kon worden. Incidenteel wordt dit nog op deze manier gedaan maar voor de productie hebben machines het werk overgenomen.

Borstel van Grote kaardenbol

Er zijn nog een aantal praktische dingen gekopieerd van de natuur zoals onze aspirientjes die salicine bevatten, net als de wilgenbast.

Wie herinnert zich nog de kleine flesjes Arabische gom met het rode rubberen dopje? Dat werd, vóór de synthetische lijmen "uitgevonden" werden, algemeen gebruikt. Het komt van de "Acacia arabicum", een boom uit Senegal.

Toch is er één ding dat ons mensen nog steeds niet is gelukt om uit te vinden: het eeuwige leven. De prognose is dat we binnen 15 jaar zover zijn dat we ons onsterfelijk kunnen maken. Maar zelfs dan zijn we de natuur niet voor. Er is namelijk al een kwal die het eeuwige leven heeft. De Turritopsis nutricula past zich aan aan de levensomstandigheden. Als het leven even niet mee zit gaat ie gewoon terug naar z'n beginstadium als poliep en groeit weer verder uit tot kwal. Gelukkig heeft dit wezen natuurlijke vijanden. Deze kwal is nog geen centimeter groot en dus een lekker hapje voor vissen. Gelukkig maar, anders zou de oceaan alleen uit dit soort kwalen bestaan. Stel dat wij binnen afzienbare tijd het eeuwige leven zouden hebben, wie zijn dan onze natuurlijke vijanden? Waarschijnlijk zullen we dat zelf zijn, net als nu.

Onthulling Beestenboet

Toos Brink

Op zaterdag 2 november heeft tijdens de Landelijke Natuurwerkdag 2013 de officiële onthulling plaatsgevonden van de "Beestenboet" in het Ecoproject van het Streekbos. Het was de eerste officiële daad van onze nieuwe voorzitter Geert Pietersen sinds hij in september is geïnstalleerd als opvolger van Tjalling James. Om 10.30 uur hadden de 24 noeste werkers in het groen pauze in het Streekbos Paviljoen met koffie en feestelijke koek. Hieronder een aantal mensen die vorig jaar ook hadden geholpen en de hartelijke sfeer erg waardeerden. Daarna gingen de bouwers van de Beestenboet, genodigden en natuurwerkers richting Ecoproject om de officiële onthulling mee te maken. Het gordijn aan overhangende bramentakken werd weggesnoeid en hiermee werd het informatiebord zichtbaar gemaakt door Geert. Hij memoreerde in zijn speech de totstandkoming van dit stevige hotel dat is gemaakt van restmateriaal zoals straatstenen, dakpannen, boomstammen, afvoerpijpen etc.

Voorafgaande aan de bouw is een deel van de bramenberg uitgespit: een flinke klus werk. De Beestenboet is deze zomer door IVN/KNNV-vrijwilligers gebouwd met hulp van Hoveniersbedrijf De Twee Heren. De realisatie van dit project was mogelijk door giften t.g.v. het 40-jarig Jubileum van IVN West-Friesland in 2012.

De giften kwamen van Recreatieschap Westfriesland en de gemeente Stede Broec. De ingebruikname van het hotel-complex door insecten heeft inmiddels stilletjes plaatsgevonden; ook kikkers en padden horen tot de bewoners. De omgeving zal worden aangepast met bloeiende struiken zodat metselbijen, hommels en andere insecten meer voedsel bij hun nieuwe thuis kunnen vinden.

Meer weten over de veel voorkomende solitaire of wilde bijen? Internet: Tuinwild - Solitaire bijen of voor een informatief YouTube-filmpje Rosse Metselbij 2.30. In het Ecoproject streeft IVN naar toename van de biodiversiteit dat bijdraagt aan de kwaliteit van de kennisoverdracht middels inventarisaties, excursies, bezoek van wandelaars aan dit mooie stuk groen in het hart van het Streekbos.

Giften

Hans Verhoeven

Van een anonieme gever ontvingen wij een bedrag van € 250,-- . Zijn vraag was of dat kon worden gebruikt voor informatieborden en nieuwe planten. Aan die wens konden we voldoen: wij hebben voor dat bedrag het bordje gekocht waarop de informatie staat voor de Beestenboet. Het resterende bedrag gaat naar nieuwe beplanting in de buurt van de Beestenboet, die gunstig voedsel levert voor insecten.

Dit jaar hebben we slechts 1 aanmelding voor de leskist "Voorjaarsbloemen in de herfst" . Voor een " kwaliteits-bollenpakket" ben ik, zoals elk jaar, weer bij Simon en Karin Visser op de Broekerhavenweg in Bovenkarspel wezen bedelen. Simon heeft een prachtig pakket samengesteld en ons dat wederom kosteloos geschonken. Je merkt dat hij het goed vindt dat we aandacht schenken aan de bloembol in het educatief onderwijs en daaraan wil hij graag bijdragen.

Wetenswaardigheden uit ons werkgebied

Hans Verhoeven

1 november 2013

Margriet Valkering uit de Kersenboogerd in Hoorn stuurde mij enige foto's uit haar tuin met de vraag: "Wat is dit voor vogel?" De vogel had er tot en met 11 november gezeten en was erg schuw, maar verjoeg wel alle andere vogels uit de tuin om de ontdekte druivenstruik voor zich alleen te hebben.

Margriet heeft kans gezien de vogel door de luxaflex te fotograferen. Hoewel geen erg mooie kwaliteit, wel duidelijk een jonge Rosse spreeuw.

Jonge Rosse spreeuw
Foto: Margriet Valkering

Deze vogel wordt niet vaak, maar wel regelmatig gezien in Nederland. De jongen vallen niet zo op maar zijn goed te herkennen aan een lichte, iets kromme, naar beneden gerichte snavel en roze poten. Ze zijn net zo groot als Spreeuwen, hebben hetzelfde gedrag en trekken ook wel samen op.

9 november 2013

Tijdens de inventarisatieronde ontdekte Louis van Wegen een Brede stekelvaren in het Ecoproject. Deze plant was nog niet eerder waargenomen in het Streekbos, dus een vermelding waard.

Brede stekelvaren
Foto: Louis van Wegen

Van de bestuurstafel

Gé Kenter

Beste leden, er zijn de laatste maanden weer vele zaken gebeurd en geregeld.

Zo heeft Geert Pietersen de voorzittershamer overgedragen gekregen van Tjalling James, hetgeen tijdens de bestuursvergadering is geschied met een heerlijke pruimenvlaai, gemaakt door Tjalling en zijn vrouw. Tjalling kreeg als herinnering een pen met inscriptie overhandigd.

Tjalling heeft veel gedaan voor het IVN West-Friesland, zoals het verzorgen van meerdere natuurgidsencursussen, het in gebruik nemen van Het Egboetje, De Terp (ons oude verenigingsgebouw) en de opzet van het huidige Streekbos Paviljoen. Ook het leggen en onderhouden van nuttige en goede contacten was hem wel toevertrouwd. Tjalling heeft er mede voor gezorgd dat het IVN een prachtige excursieboot tot zijn beschikking kreeg.

Om op dit laatste nog even door te gaan. Zoals eerder vermeld mankeerde er het een en ander aan de vaarveiligheid van de boot. De boot wordt vanaf nu alleen gevaren door schippers met een vaarbewijs. Tijdens een van de keuringen bleek dat de kimmen hier en daar te dun waren en moest de boot dientengevolge door de Fa. Kooy worden

aangepast. De boot is nu bijna gereed voor de aankomende vaarseizoenen. Hij moet nog geregistreerd worden bij het kadaster en er moeten nog enige reddingsmiddelen worden aangeschaft, waarna de eindkeuring volgt. Het onvermijdelijke gevolg hiervan is dat de vaartarieven moeten worden verhoogd. Het op orde brengen van de boot kost ongeveer € 9000,-. Besloten is dat voor een excursie van 2 uur € 100,- zal worden gevraagd. De prijs per persoon, wordt € 5,- voor een volwassene en € 2,50 voor een kind. Deze tarieven liggen in lijn met de aan ons aanverwante organisaties.

De laatste trouweledendag mag ook een leuk succes worden genoemd. De opkomst was met 9 personen, buiten het bestuur, matig, maar prima verzorgd door IJgenweis. Volgende keer hoopt het bestuur op een grotere opkomst. Gelukkig hebben wij ook weer iemand bereid gevonden om de coördinatie van het scholenwerk op zich te nemen. Henk Lanting zal hier ongetwijfeld het een en ander over mededelen. Wat betreft de cursussen, Het Egboetje, gidsenwerk, etc. vindt u informatie in de jaarverslagen die in dit nummer zijn gepubliceerd.

Graag tot ziens op de algemene ledenvergadering. Zie voor datum en agenda elders in dit blad.

Tentoonstellingsoverzicht 2014

Bepie van der Wegen

De tentoonstellingscommissie heeft het programma voor 2014 bekend gemaakt.

De volgende onderwerpen zullen worden uitgewerkt in een tentoonstelling. Vaak wordt deze gerelateerd aan de seizoenen en aan publieksactiviteiten die op de zondagmiddagen zijn geprogrammeerd.

1e kwartaal: Duurzaamheid

2e kwartaal: Streekbos / Ecoproject en vogels

3e kwartaal: Insecten en vlinders

4e kwartaal: Natuur en wetenschap

Ledenmutaties

Rob den Hartog

Ledenmutaties tot en met 31 december 2013

Aanmeldingen

08-10-2013 Dhr. E. Koghee, Twisk

09-10-2013 Mevr. I. Buysman, Medemblik

04-12-2013 Dhr./Mevr. A.G.N. Weber, Bovenkarspel

Afmeldingen

06-11-2013 Dhr. R.C. Leegwater, Andijk

31-12-2013 Mevr. K. Beemster, Schagen

31-12-2013 Mevr. B. Berend, Grootebroek

31-12-2013 Dhr. G. van de Berg, Schagen

31-12-2013 Dhr. K. Berga, Andijk

31-12-2013 Dhr. K. Blaauboer, Schagen

31-12-2013 Mevr. S. Bleijendaal, Bovenkarspel

31-12-2013 Mevr. C. de Boer, Enkhuizen

31-12-2013 Mevr. C. Boersma, Schagen

31-12-2013 Mevr. M. Cruz, Amsterdam

31-12-2013 Dhr. B. Dijkmans, Bovenkarspel

31-12-2013 Mevr. C. Dijkstra, Schagerbrug

31-12-2013 Mevr. R. den Exter, Oude Sluis

31-12-2013 Mevr. R. Fielmich, Grootebroek

31-12-2013 Mevr. M. Frowijn, Schagen

31-12-2013 Dhr. J. Geertsma, Alkmaar

31-12-2013 Dhr. G. de Haan, Oude Sluis

31-12-2013 Dhr. A. Hageman, Schagen

31-12-2013 Mevr. H. Holtes, Warmerhuizen

31-12-2013 Mevr. T. Houtenbos, Schagerbrug

31-12-2013 Dhr. T.P.A. Jong, Hoorn Nh

31-12-2013 Dhr. J. Keet, Heemskerk

31-12-2013 Mevr. N. Kleton, Grootebroek

31-12-2013 Mevr. J. Koedijk, Dirkshorn

31-12-2013 Dhr. J. Kool, Callantsoog

31-12-2013 Mevr. R. v.d. Linde, Schagen

31-12-2013 Dhr. A. de Loof, Gentbrugge (België)

31-12-2013 Mevr. M.H.M. Meester, Oostwoud

31-12-2013 Mevr. Y. Meester, Enkhuizen

31-12-2013 Mevr. S. Meijer, Schagen

31-12-2013 Dhr. J. Paauw, Dirkshorn

31-12-2013 Mevr. T. Pater, Zijdewind

31-12-2013 Dhr. S. Postma, Barsingerhorn

31-12-2013 Mevr. M. Schilder, Barsingerhorn

31-12-2013 Mevr. A. Schuit, St. Maarten

31-12-2013 Mevr. H. Schutte, Schagen

31-12-2013 Mevr. A. Stapel, Sint Pancras

31-12-2013 Dhr. S. Starkenburg, Breezand

31-12-2013 Mevr. M.J. Straatman, Zwaag

31-12-2013 Mevr. C. Tanis, Schagen

31-12-2013 Mevr. M. Tessel, Oudkarspel

31-12-2013 Mevr. T. Ursem, Schagen

31-12-2013 Mevr. T. Vink, Schagen

31-12-2013 Mevr. M.M.M. Vreeburg, Hoogwoud

31-12-2013 Dhr. R. de Vries, Bovenkarspel

31-12-2013 Mevr. L. Wiedijk, Anna Paulowna

31-12-2013 Mevr. L. Wigarda, Schagen

31-12-2013 Mevr. R. Wijnsma, 't Zand

Aantal leden 31-12-2013: **269**

Aantal donateurs 31-12-2013: **9**

Voorinformatie betreffende de jaarlijkse contributiebetaling

Rob den Hartog

Op 15 januari 2014 schrijven wij bij de leden die ons daarvoor machtigden € 20,00 af van hun betaalrekening en € 10,00 bij onze donateurs.

Hierbij worden het achterop de Alchemilla bij uw adresgegevens afgedrukte IVN-lidmaatschapsnummer als machti-gingskenmerk en ons incassantenummer NL23ZZZ406248590000 vermeld.

Leden waarbij de contributie na 15 januari 2014 niet kon worden afgeschreven ontvangen van ons een betalingsver-zoek voor de verschuldigde contributie, vermeerderd met € 2,00 administratiekosten. Overeenkomstig het in de ALV 2012 genomen besluit bedraagt de contributie vanaf 1 maart 2014 € 22,50 excl. administratiekosten.

PR-kist en coördinator kraamwerk

Henk Lanting en Jans Wiersum

Het heeft even geduurd, maar onze nieuwe kraamkist (pr-kist) is geboren. De kist is ontworpen door Egge Groot met de nodige input van onze Joke Tilgenkamp. Het is een behoorlijke klus geweest om alle bouwtekeningen te maken, maar uiteindelijk lag er een goed werkschema.

Hier kon Gerard de Graaf prima mee aan de gang en die heeft met bijstand van Ria een hele mooie kist gemaakt. De kist is vrijdbaar, demontabel en uitermate geschikt om er diverse zaken in op te bergen die mee kunnen als het IVN zich ergens wil presenteren.

Elke kraam kan met de inhoud van deze kist prachtig opgetuigd worden. Egge, Joke, Gerard en Ria bedankt voor jullie inspanningen. Jans Wiersum heeft zich beschikbaar

gesteld om het kraamwerk van het IVN te coördineren.

Mocht er een aanvraag binnenkomen met het verzoek of wij op een manifestatie een kraam willen bemannen, dan kan deze vraag voorgelegd worden aan Jans. Zij kan dan zorg dragen voor een bezetting. Ook als iemand hoort van een activiteit waarvan hij/zij denkt dat het zinvol is hier met een IVN-kraam aanwezig te zijn, dan kan diegene zich melden bij Jans.

Een verzoek aan een ieder die het wel aardig zou vinden de IVN-kraam een keer te bemensen. Geef je naam en overige gegevens door aan Jans. Zij kan dan contact opnemen als er behoefte is aan een bezetting. Jans Wiersum: tel: 0228 321568, mail: janswiersum@gmail.com

Ontwikkeling van een natuurkoffer voor ouderen

Astrid Bijster

In maart 2013 vond een uitwisselingsdag plaats over het gebruik van de natuurkoffer voor ouderen.

Adri Bozelie, Marianne Ouwerkerk, Beppie van de Wegen, Ria de Graaf en ik zijn naar deze dag geweest. Oorspronkelijk is de natuurkoffer ontwikkeld door een natuurgids uit Zwolle, Jan Westera, als eindopdracht van de Natuurgidsencursus. Hij ging ermee naar ouderen in verzorgingshuizen, die zelf niet meer in de natuur komen.

Met de natuurkoffer en een hoop materialen uit de natuur kunnen ook ouderen genieten van de natuur. Dit idee wordt door steeds meer IVN-afdelingen overgenomen. En met groot succes. Ook wij zijn met de natuurkoffer aan de slag gegaan met de groep die naar de uitwisselingsdag is ge-

weest, aangevuld met Marga Scherer en Geert Veldhuis. We zijn met een winterkoffer begonnen en hebben die inmiddels gevuld met winterfoto's uit de natuur, opgezette dieren, zoals een aai-molletje en een Muskusrat, een liederenboek en andere nostalgische materialen. Nu zijn we bezig met try-outs van de koffer. De eerste try-out was een succes. Zie het verslag elders in de Alchemilla. We gaan nog meer try-outs doen.

Uiteindelijk is het de bedoeling dat de natuurkoffer via de normale weg via de arrangementen met 1 of 2 natuurgidsen besteld kan worden door verzorgingshuizen.

Wij gaan enthousiast door met het ontwikkelen van de lente-, zomer- en herfstkoffer, alhoewel dit allemaal ook wel deels samengevoegd kan worden.

Aftrap IVN-natuurkoffer in verzorgingshuis Sint Martinus

Marianne Ouwerkerk

Dinsdag 26 november j.l. was de aftrap voor de door IVN West-Friesland speciaal voor ouderen samengestelde natuurkoffer. De eerste activiteit werd gehouden in verzorgingshuis Sint Martinus te Medemblik door Ria de Graaf en Adri Bozelie.

Er waren ca. 30 personen in de zaal aanwezig. Op tafel lagen bessen vruchten en noten en er stonden twee manden met herfstbladeren waar de mensen met de handen lekker in mochten woelen en graaien. Adri liet een kastanje zien en meteen kwam er al een reactie: "Die moet je in je broekzak stoppen, dat is goed tegen de reuma". Eikels passeerden de revue. Daar kon je pijpjes van maken. En over pijpjes gesproken: Adri en Ria hadden blaaspijpjes (net als vroeger gemaakt van elektrabuis) waarmee ze besjes door de zaal bliezen. Natuurlijk waren er een aantal mensen die dit ook weer eens wilden doen. Het werd een vrolijke boel. Een "ondeugende" meneer gooide zelfs een besje in Adri's decolleté.

Ria had haar volkstuin geplunderd en liet de mensen ruiken aan boerenkool en winterwortel. Ook lopen een paar

mensen naar de tafel om te kijken wat er allemaal ligt en de Muskusrat wordt geaaid. Het is overigens geen Muskusrat volgens een bewoner: "Ik heb ze zelf gevangen en dit is geen Muskusrat. Hij heeft geen platte staart". Waarop Adri de Muskusrat nog eens goed liet bekijken.

Nostalgische blikjes gaan rond en ook het schooltuintjesdiploma. Eén meneer had ook een volkstuintje gehad maar het diploma niet bewaard.

Het viel op dat er weinig mensen geschaatst hadden vroeger. Ze konden het niet, er was geen geld voor, etc. In de pauze werd een borreltje geschonken en de jarige toegezongen. Daarna gingen de foto's rond die door iedereen bekeken werden. Iemand miste een foto van de mus.

Adri sloot af met een verhaal hoe de Koolmees aan zijn kleuren komt. <http://natuurverhalen.nl/overzicht-verhalen/waarom-de-koolmees-een-strotdas-en-de-pimpelmees-een-petje-draagt>.

Het was een geslaagde ochtend en ook vanuit de medewerkers van verzorgingshuis Sint Martinus voor herhaling vatbaar.

Gidsenuitje 2013

Astrid Bijster

Op 5 oktober vertrokken we met een klein groepje actieve IVN'ers naar Schagen.

We hadden eerst een ontmoeting met vrijwilligers van de Groenling in Schagen. Daarna nam Margreet Frowijn ons mee het Zwanenwater in. Ze is vrijwilligster zowel bij de Groenling als bij Natuurmonumenten. Zo konden we van het pad af en kwamen we op plekjes waar we normaal niet kunnen komen.

Zoals altijd ging het struinen ons bijzonder goed af en stonden we onder meer stil bij verschillende paddenstoelen en bij slakjes die het duin afrollen en maar moeilijk weer uit het dal kunnen opklimmen. En nog veel meer natuurlijk.

We zagen prachtige voorbeelden van een smidse van

spechten. Ze klemmen dennenappels in spleten. Ook zeer opvallend waren de resten van kleiduiven die her en der nog in het Zwanenwater liggen. Verder waren er gallen, plantjes, mosjes, kikkertjes, padjes. We staan overal bij stil. Na afloop zijn we nog wat gaan drinken op een terrasje in Schagen.

Het was een leuke geslaagde dag. Het zou echter nog leuker zijn als er meer actieve IVN'ers meegaan. Dat ik het organiseerde kwam vooral door mijn contacten met de Groenling door een gezamenlijke Groencursus.

Voor volgend jaar wil ik best wel weer wat organiseren, maar graag in overleg met een paar gidsen, die niet zijn meegegaan. Op zich heb ik wel een leuk idee, maar wie wil het helpen organiseren?

Winterboekenmarkt

Henk Lanting

Ook dit seizoen organiseert het IVN een winterboekenmarkt. Deze wordt gehouden in het Streekbos Paviljoen op zondag 19 januari van 12.00 uur tot 16.00 uur.

Wilt u familie en bekenden op deze markt wijzen? Veelal heel gezellig, omdat de markt wordt gehouden in de Incoteczaal en de Expositieruimte.

Een keur aan boeken is aanwezig. Naast boeken over

natuur ook kookboeken, detectives, romans, etc.

Er is altijd behoefte aan boeken van goede kwaliteit. Mocht u zelf boeken over hebben dan kunt u die inleveren bij het IVN. Kunt u deze niet zelf brengen dan kunt u de volgende personen benaderen: Henk Lanting 0228 313430 of Jans Wiersum 0228 321568.

Wilt u helpen tijdens de boekenmarkt of met het prijzen van de boeken laat dit dan ook even aan Jans weten.

JAARVERSLAGEN 2013

Boekenmarkt

Rob van der Wegen

Boekenmarkt voor het Streekbos Paviljoen

Foto: Rob van der Wegen

2013 was het eerste hele Jaar dat de boekenmarkt onder mijn beheer was. En naar horen zeggen is het goed gelukt qua opbrengst en planning. We hebben meer dan 1200 euro opgehaald.

We hebben de opzet veranderd en staan niet meer buiten, maar boven in de Incoteczaal.

'Wat doen we eigenlijk', is misschien uw vraag? Het IVN vraagt boeken d.m.v. affiches en advertenties in de lokale media en via de sociale netwerken. Hier wordt ruimschoots op gereageerd.

Als we boeken in ons bezit hebben sorteren we het gelijk op kwaliteit en ook op kwantiteit. De boeken die niet geschikt zijn voor de markt bieden we aan als partij voor handelaren. Door de hulp die we krijgen van diverse vrijwilligers kunnen we dit steeds weer tot een succes maken, want velen handen maken licht werk en meerdere personen hebben ook kennis van schrijvers en de waarde van boeken. Ook strips en tijdschriften waren dit jaar erg geliefd. Verder maken we gebruik van een vaste prijs.

De markt op 19 Januari 2014 zal eenmalig worden georganiseerd door Jans Wiersum.

De boekenmarkt van 15 Juni 2014 zal ik weer organiseren. Heeft u nog vragen of boeken over, dan kunt u mij altijd een mailtje sturen of een belletje geven. Indien u de boeken niet kunt brengen, komen wij die bij u ophalen:

T: 0639196368, E: vd.wegen@ivn-westfriesland.nl

Ecoproject

Louis van Wegen

Evenals voorgaande jaren hebben veel vrijwilligers zich ingezet voor het beheer van het Ecoproject.

Dit beheer wijkt behoorlijk af van het beheer in de rest van het recreatiegebied; de kruidachtige vegetatie niet klepelen maar maaien en het maaisel op broeihopen verzamelen. Niet snoeihout snipperen maar takkenrillen bouwen.

Het Ecoproject is vrijgesteld van de najaarsschouw van het Hoogheemraadschap, dus in het water blijft oevervegetatie staan. Er wordt hier niet zoveel gesport en er komen hier vrijwel geen honden. Het resultaat is een betere plek voor de natuur om zich te ontwikkelen.

Natuurgidsen doen hier hun voordeel mee tijdens excursies. Het vrijwilligerswerk in het Ecoproject is anders dan in Het Egboetje en het knotten. Het Ecoproject is namelijk altijd vrij toegankelijk, dus als vrijwilliger ben je net als een toevallige wandelaar in openbaar gebied. Als vrijwilliger van Het Egboetje heb je een sleutel van het toegangshek en bij een boer ben je welkom als knotter.

Als vrijwilliger toegang hebben tot niet-openbaar gebied voelt soms als een beloning en dat is in het Ecoproject niet het geval.

Voor het vrijwilligerswerk in het Ecoproject, in het Egboetje en bij het knotten wordt gebruik gemaakt van gereedschap van Landschap Noord-Holland (LNH).

Samenwerking

Voor de optimale inzet van vrijwilligers en het gereedschap

van LNH maken we een gezamenlijke kalender voor de activiteiten in het Ecoproject, in Het Egboetje en voor het knotten. De reden hiervoor is dat het aantal vrijwilligers beperkt is en dat de aanhangwagen met het gereedschap van Landschap Noord-Holland die ons ter beschikking staat het beste op één plek tegelijk ingezet kan worden.

Op deze manier kunnen we ook bij elkaar in de keuken kijken. Hierdoor zijn er meer dagen per jaar waarop elke vrijwilliger samen met anderen op mooie plekken het aangename met het nuttige kan combineren.

Niet alleen door maaien, slepen, graven, afvoeren, ringen, snoeien, enzovoorts. Ook het maandelijks inventariseren van vogels, planten, paddenstoelen, vlinders, libellen en- zovoorts past hierbij. Voor beide geldt: weet je niet zoveel of kun je niet zoveel dan is dat geen belemmering om toch bij te dragen.

Beestenboet

Op zaterdag 2 november heeft tijdens de Landelijke Natuurwerkdag 2013 de officiële onthulling plaatsgevonden van de "Beestenboet". Het was de eerste officiële daad van onze nieuwe voorzitter Geert Pietersen sinds hij in september is geïnstalleerd als opvolger van Tjalling James. De Beestenboet is deze zomer door IVN/KNNV-vrijwilligers gebouwd met hulp van Fa. De Twee Heren. De realisatie van dit project was mogelijk door giften van Recreatieschap Westfriesland en de gemeente Stede Broec t.g.v. het 40-jarig Jubileum van IVN West-Friesland in 2012.

Paddenstoelenstudiegroep PWF

Wil Stelling

De paddenstoelenstudiegroep is in 2013 16 x bijeen geweest. In januari en februari nog onder leiding van Anneke en Arie de Ronde, die helaas door persoonlijke omstandigheden moesten stoppen. We zijn hen veel dank verschuldigd voor het enthousiasme en de deskundigheid waarmee ze de groep de afgelopen 2 jaar hebben geleid.

We hebben besloten als groep daarna wel door te gaan, ondanks het gemis van met name hun kennis op het gebied van het microscopisch onderzoek.

We onderzochten de paddenstoelen daarna uitsluitend op veldkenmerken.

Dat deden we meestal in het Streekbos, maar 3 x bezochten we het Zanddepot en 3 x het Robbenoordbos. Cees Schaper en Wiepko Lubbers van Staatsbosbeheer maakten dit mogelijk. Wiepko stond ons ook terzijde bij het onderzoeken en benoemen van de soorten in betreffende gebieden.

De mooiste vondst van afgelopen jaar was de Blauwe korstzwam, waarover eerder dit jaar een artikel verscheen in de Alchemilla.

Het weer was dit jaar niet zo gunstig voor paddenstoelen. Eerst was er te veel vorst en sneeuw en later speelde ook droogte ons parten.

Toch is het altijd weer bijzonder om te merken dat er het hele jaar door paddenstoelen zijn.

Inmiddels beschikt IVN West-Friesland over een bruikbare microscoop, geschonken door Wim Jongejans (waarvoor dank) en heeft ondergetekende ook een tweedehands microscoop aangeschaft.

Het ligt in de bedoeling om in 2014 ook een aantal bijeenkomsten te besteden aan het microscopisch onderzoek van de paddenstoelen. Vanaf half januari 2014 ligt er een lijstje met de gevonden soorten van 2013 in de overzichtsmap Paddenstoelen in het SP.

Mocht je interesse hebben om mee te doen met de studiegroep, meldt je dan aan bij het IVN of bij ondergetekende.

Cursussen

Astrid Bijster

In het Streekbos Paviljoen is een prachtige cursusruimte beschikbaar. Die ruimte mocht meer gebruikt worden. Dat was een van de redenen om meer werk te gaan maken van het organiseren van cursussen en nascholingen. Een andere reden is de al langer bestaande behoefte aan meer verdiepingscursussen over allerlei onderwerpen.

Ik help al langer graag met de organisatie van Groencursussen en Natuurgidsencursussen en wilde wel contactpersoon worden voor cursussen. In 2013 is een behoorlijk aantal cursussen georganiseerd, vooral in de eerste helft van 2013. De meeste cursussen liepen prima, maar sommige andere cursussen weer niet vanwege verkeerde timing of andere redenen. Diverse leden van ons hebben een of meerdere lessen gegeven afgelopen jaar of meegelopen met de organisatie van 1 of meer cursussen.

Groencursus Schagen: In maart en april hebben we een groencursus gegeven in Schagen in samenwerking met de Groenling uit Schagen.

In Schagen was weinig ervaring met het geven van groencursussen. De groencursus was afgestemd op het seizoen en afgestemd op de regio Schagen. Leuk was dat IVN Noord-Kennemerland een les en excursie over duin en strand verzorgde.

Jammer was wel dat het aanhoudend koud bleef dit voorjaar. Dit resulteerde in een frisse fietsexcursie rondom Schagen (wat is het daar mooi), een diepvriesexcursie op het strand (maar we hebben wel veel gezien), een plantenexcursie met alleen maar hele kleine kiemplantjes (ik weet nu dat het kan als je er maar de goede opdracht bij bedenkt).

Er deden 33 cursisten mee, die allemaal erg enthousiast waren. Een deel van de groep is op een of andere manier nog betrokken bij de Groenling. De Groenling organiseert op de eerste maandag van de maand een leuk thema, waar onder meer de oud-cursisten voor uitgenodigd worden. Dat is een goed idee, wie weet ook voor ons als er genoeg leden te vinden zijn, die eenmaal per maand een thema-avond willen bijwonen en/of mee willen organiseren.

Scharrelkidscursus: Met een cursusteam bestaande uit Adri Bozelie, Ria de Graaf, Marianne Ouwerkerk, Beppe van der Wegen, Toos Brink en mijzelf hebben we geprobeerd een Scharrelkidscursus te organiseren. Ria van Duin moest helaas afhaken.

De Scharrelkidscursus is een door het landelijke IVN ontwikkelde cursus bestaande uit 2 cursusavonden voor ouders of grootouders, en twee excursies met de (groot)ouders en (klein)kinderen. Op zich een heel leuk concept en wij hadden het programma naar ons idee op een prima manier uitgewerkt.

Toch liep het niet storm bij de aanmeldingen. We hadden er wel wat, maar dat was niet genoeg om een complete cursus te geven. Waarschijnlijk bestaat bij de ouders en grootouders zelf geen behoefte aan een cursus op deze manier. Er zijn meer IVN-afdelingen die dezelfde ervaring hebben.

Vervolgens hebben we in de herfstvakantie op een andere manier een scharrelkidsactiviteit gedaan. We organiseer-

den een avontuurlijke middag in het Streekbos voor ouders en grootouders. Dat was wel een succes, maar duurde net wat te lang.

We willen dit vaker gaan doen, maar dan 's middags van 13.00 tot 16.00 uur in vakanties.

In 2013 wilden we drie verdiepingscursussen geven, uiteindelijk zijn het er twee geworden.

Vogelcursus: Als vervolg op de Groencursus hebben Jack Ursem en Hans Verhoeven een cursus opgezet om de theorie in praktijk te brengen. In 2 groepen van 8 cursisten zijn ze, in 3 lessen verspreid over het jaar 2013, in 3 verschillende biotopen en op 3 verschillende locaties in de omgeving van het Streekbos naar vogels gaan kijken.

Soms lopend, soms op de fiets gingen de cursisten 2 uur naar vogels kijken en daarna werd alles wat was waargenomen nog eens doorgenomen tijdens een kop koffie of thee in het Streekbos Paviljoen. De gekozen data voor 2013 waren: zaterdag 13 april, 8 juni en 28 september.

Buiten de verschillende biotopen zagen de cursisten ook verschillen tijdens de seizoenen. Als materiaal werden determinatiegidsen en verrekijkers gebruikt. Bij de eerste les kregen de cursisten een observatieformulier waarop ze konden zien waar ze op moesten letten bij het waarnemen. Na de excursie werden de waarnemingen nog eens doorgenomen, werden vragen beantwoord en konden Hans en Jack adviezen geven hoe je het beste vogels kunt observeren.

Op de laatste dag werden nog een aantal tips meegegeven hoe je het observeren kunt continueren. Op een evaluatieformulier konden de cursisten hun mening geven over deze nieuwe cursus. Ten slotte kregen de deelnemers een certificaat mee naar huis.

Intmiddels heeft IVN Noord West Veluwe ook belangstelling getoond voor deze cursus. Ze gaan overwegen deze manier van vogels kijken ook in hun gebied te introduceren.

Plantencursus: In mei en juni organiseerden we een plantencursus. Deze verdiepingscursus over planten had als onderwerp het herkennen van plantenfamilies en oefenen met determineren.

Er waren drie cursusavonden waarin plantenfamilies werden behandeld en geoefend werd met het determineren van deze families. Tijdens de laatste cursusavond deden we een quiz, waarbij veel planten ingedeeld moesten worden bij de goede plantenfamilie.

Verder was er één afsluitende excursie bij het Naviduct in Enkhuizen. Er waren 15 deelnemers, waarvan er 3 afkomstig waren van onze buurafdeling IVN Waterland. Henry Bruggink gaf de lessen en Mirjam Breeuwer assisteerde bij de lessen. Ikzelf deed nog wat hand- en spandiensten, zoals het bij elkaar zoeken van de planten voor de lessen (gezellig zo'n bloemenfiets).

We kregen de smaak van het determineren zo te pakken, dat we in de zomermaanden doorgedaan zijn met oefenen. Om de twee weken op maandagavond. Dat vonden we zelf ook leuk.

Volgend jaar willen we dit weer oppakken, mogelijk zijn er leden en/of cursisten van de Natuurgidsencursus, die ook wel willen oefenen met determineren.

Landschapscursus: De landschapscursus is niet doorge-

gaan. Waarschijnlijk was de timing wat onhandig vlak na de zomervakantie in de toch al drukke septembermaand. Deze cursus willen we in een later stadium alsnog een keer geven.

Docentenopleiding Didactiek: Dit is een landelijke Docentenopleiding van het IVN-Cursushuis van 4 zaterdagen. Ikzelf heb hem in het najaar van 2013 mede georganiseerd en tegelijk gevolgd. De opgedane kennis komt goed van pas bij het organiseren van cursussen en het geven van lessen.

Vorbereiding Natuurgidsencursus 2014-2015: Sinds het voorjaar van 2013 is het Cursusteam van de Natuurgidsencursus bezig met de voorbereiding van de Natuurgidsencursus. Dat is een hele klus, maar we doen het graag. Het Cursusteam bestaat uit Henk Lanting, Ofra Carmi, Ria de Graaf, Beppie van de Wegen en ikzelf.

De Natuurgidsencursus begint op 7 januari 2014 en duurt anderhalf jaar. Diverse leden van IVN West-Friesland worden ook betrokken bij de Natuurgidsencursus als docent, begeleider van stages, mentor, kookploeg op Texel, de cursuswebsite, PR enz. Mede dankzij een krantenartikel in het Noord Hollands Dagblad op 11 november is het met de aanmelding van cursisten prima gegaan.

Ledenadministratie

Rob den Hartog

Het jaar 2013 startten wij met 275 betalende leden, waarvan er 181 ons gemachtigd hadden om de jaarlijkse contributie automatisch van hun betaalrekening af te schrijven. De overige leden werd verzocht om de contributie, vermeerderd met een toeslag voor 1 maart te betalen. Begin maart moesten we aan 12 van hen betalingsherinneringen sturen. Begin april ontvingen 6 van hen ook nog eens een aanmaning, waarna wij alsnog 3 betalingen hebben ontvangen. De resterende 3 leden hebben wij medio april als lid uitgeschreven.

Daarnaast hebben in de loop van 2013 ook nog 19 leden te kennen gegeven hun lidmaatschap te willen beëindigen, waaronder nagenoeg alle in 2012 ingeschreven Groencursisten.

Met nog een kleine maand te gaan hebben zich in 2013 ook weer 16 nieuwe leden ingeschreven.

Omdat van de 32 Groencursisten van CNME De Groenling in Schagen er 31 hun lidmaatschap na afloop van 2013 niet voortzetten, hebben wij dit aantal in deze tellingen buiten beschouwing gelaten.

Ten tijde van het schrijven van dit verslag (8 december) is de verwachting dat we het jaar 2013 met 269 leden af zullen sluiten.

Onder hen onze 4 ereleden en 15 huisgenootleden, die geen contributie verschuldigd zijn.

Van de 249 betalende leden hebben er 192 ons gemachtigd om de contributie automatisch van hun betaalrekening af te schrijven, de overige leden ontvangen in januari het gebruikelijke betalingsverzoek om het minimaal verschuldigde bedrag incl. administratiekosten voor 1 maart aan ons over te maken. Zoals wij in het Herfstnummer van de Alchemilla uitvoerig berichtten, zijn wij inmiddels van het Nederlandse incassosysteem naar het uiterlijk per 1 febru-

Ook in de toekomst is het bedoeling om allerlei (verdiepings)cursussen en nascholingen te organiseren. Zowel voor geïnteresseerde leden als voor niet-leden. Er zijn wat landelijke cursussen ontwikkeld die we ook bij IVN West-Friesland zouden kunnen geven, maar er zijn ook nog genoeg ideeën voor verdiepingscursussen. Maar als dat op de zelfde schaal zou worden georganiseerd als in 2013 zou er wel wat versterking mogen komen. In 2014 gaat de energie eerst naar de Natuurgidsencursus.

Iedereen die in 2013 heeft meegewerkt met het organiseren van een cursus of het geven van een les: hartelijk bedankt!

Planten determineren bij het Naviduct in Enkhuizen

Foto: Astrid Bijster

ari 2014 verplichte Europese incassosysteem overgestapt. Hierbij wordt tevens gebruik gemaakt van de nieuwe IBAN-rekeningnummers. De incassomodule in onze ledenadministratie is door de software leverancier aan deze gewijzigde methode aangepast en medio januari zal de contributie via dit systeem bij de leden, die ons daarvoor machtigden, worden afgeschreven. De voor deze incasso's vereiste voorinformatie wordt jaarlijks in het Winternummer van de Alchemilla vermeld, zie de berichtgeving elders in deze Alchemilla.

Omdat in de landelijke ledenadministratie geen onderscheid meer tussen leden en donateurs wordt gemaakt, zullen wij vanaf het 1e kwartaal 2014 eveneens uitsluitend nog van leden spreken.

Debiteurenadministratie

De financiële administratie wordt gevoerd met de aan de ledenadministratie gekoppelde boekhoudmodule Davi-Account. Met dat boekhoudprogramma zijn ook dit jaar weer alle schoolactiviteiten automatisch aan de deelnemende scholen en instellingen gefactureerd en is tevens de tijdige betaling daarvan bewaakt. Per eind 2013 waren alle openstaande debiteurenvorderingen tijdig voldaan. De enige nog openstaande posten betreffen recent gefactureerde posten, waarvan de betaaldatum in januari vervalt. Algemeen IVN West-Friesland wordt door de belastingdienst erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (AN-BI). I.v.m. de per 1 januari 2014 gewijzigde wetgeving hebben wij alle verplichte informatie op onze website vermeld onder het hoofd 'Contacten' (www.ivn-westfriesland.nl/contacten/).

Knotwerkgroep

Jacobje Visser

In 2013 zijn we bij het verschijnen van dit jaarverslag 11 maal uitgerukt om knotbomen te onderhouden in het Westfriese landschap. De omstandigheden waaronder dit gebeurde waren zeer afwisselend, variërend van een ijzige wind en snijdende kou tot windstil met een lekker zonnetje. De eigenaren van de knotbomen variëren van oude bekenden tot eigenaren van een voor ons nog nieuwe rij bomen op een vaak prachtig erf.

De slieten die we van de bomen zagen zijn enkele malen erg goed gebruikt. In Spierdijk plantten we een nieuwe rij van 8 knotbomen bij een eigenaar waarmee zijn boombezit een flinke uitbreiding kreeg. Ook zijn na een knotactie van ons ca. 40 slieten opgehaald voor de aanleg van het educatieve Gouwe Voetenpad tegenover het Streekbos.

Onze knotgroep heeft een gestage aanwas en af en toe houdt een oudgediende ermee op om tijd aan andere zaken te besteden. Gemiddeld zijn we bij grote klussen met 14 knotters aanwezig, bij klussen met minder bomen komen er minder mensen. Ook wordt soms midden in de week een klus afgemaakt door slechts enkele knotters. Hierdoor kunnen we de volgende knotzaterdag dan weer bij een

volgend adres aan de slag met genoeg bomen voor iedereen.

Dit jaar zijn we ook viermaal bijgestaan door stagiaires in het kader van de maatschappelijke stage bij het voortgezet onderwijs. In 2013 is door hen op 11 ochtenden geknot.

Vrijwilligers van de knotwerkgroep hebben daarnaast meegedaan met NL-doet in maart, het hooien in augustus en de landelijke natuurwerkdag in november in het Ecoproject.

In 2013 zijn in totaal 390 bomen door ons geknot, onder te verdelen in 375 wilgen en 15 elzen die per ongeluk door ons zijn gezaagd.

Ons jaarlijkse uitje, eind mei, bleef in de sfeer van bomen. Na de koffie met koek en verhaal in het ontvangstgebouw hebben we een interessante rondleiding gehad door het Beemster Arboretum. Deze rondleiding werd gegeven door de stichter van deze bomentuin, dhr. Vollmar zelf. De blik van deze bosbouwer op het beheer en onderhoud van het arboretum was op sommige punten verfrissend voor ons. Na een goed verzorgde lunch in het arboretum begon voor ons de zomerstop van het knotten!

Knotwerk bij Modder

Foto: NHD

Grote Club Actie

Henk Lanting

Net als voorgaande jaren hebben wij weer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om mee te doen aan de Grote Club Actie. De inkomsten hieruit kunnen we, gezien de afname van de subsidies van de gemeenten, uitermate goed gebruiken.

Toch merkten ook wij dit jaar dat de afzet moeizamer verliep. Financiële crisis?

Toch zijn we er in geslaagd 225 loten te verkopen. De opbrengst per lot voor het IVN is € 2,40. Daarnaast houdt ook het actiecomité voor het eerst dit jaar een bedrag voor gemaakte verzendkosten in.

Uiteindelijk resulteert dit toch in een bijdrage aan het IVN van ruim € 500.--.

Om ook in de toekomst van de Grote Club Actie als inkomstenbron te kunnen profiteren zouden wij graag zien, dat er

leden zijn die zich aanmelden om vijf of meer loten af te nemen en die in hun eigen omgeving, vrienden, burens, clubgenoten of familie af te zetten. Dit moet toch niet zo moeilijk zijn. Gelukkig zijn er al enkele leden die dit op zich nemen. Laat mij weten of je dit wil doen. Zo kunnen we er wellicht volgend jaar in slagen het aantal van 225 loten weer op te krikken.

Ik wil graag iedereen bedanken voor zijn/haar inzet bij de lotenverkoop en natuurlijk zijn we de kopers dank verschuldigd voor hun bijdrage. Nu maar hopen dat één van ons in de prijzen valt. Of u een prijs hebt gewonnen kunt u nakijken op www.groteclubactie.nl.

Overigens zijn wij op zoek naar een vrijwilliger die de coördinatie van de GCA op zich wil nemen.

Aanmelden bij mij.

Werkgroep Egboetje

Adri Bozelie

Het was hard werken eind 2012 begin 2013. We hadden n.l. het verzoek gekregen of het IVN ook iets zou kunnen betekenen in de promotie van het Egboetswater e.o. Dit zou gebeuren via publicatie in het Toeristisch Magazine Medemblik 2013.

In allerijl hebben we toen een mooi excursieprogramma 2013 vanuit Het Egboetje in elkaar kunnen zetten. Naast de NL-Doet op 16 maart, de Natuurwerkdag op 7 september, en de Open Dag op 22 september, konden we maar liefst 12 excursies op poten zetten en in het Magazine laten publiceren.

De meeste van deze excursies werden druk bezocht. En dit niet alleen door belangstellenden vanuit de buurt, maar vaak ook door vakantiegangers in onze regio.

Op de eerdergenoemde NL-Doet en ook op de Natuurwerk-

dag heeft een flinke groep mensen met enthousiasme weer het nodige werk verzet. Ook de Open Dag trok weer veel bezoekers. Zij konden genieten van vaartochten, rondleidingen, waterbeestjes en nachtvinders, het geintje in het terreintje, de tentoonstelling, de boekenmarkt, de bijenkraam, e.d.

Bovendien zijn er begin van het jaar 26 vleermuiskasten opgehangen in het Egboetswater. De werkgroep heeft zich bereid verklaard deze te gaan monitoren. Om dat in de toekomst zelfstandig te kunnen gaan doen, hebben we hiervoor een korte cursus gevolgd en hebben dit twee maal onder begeleiding van een deskundige in praktijk gebracht. Daarnaast hebben we flinke rookschade gehad in Het Egboetje. Een heuse schilder en ook vele sophanden zijn nodig geweest om het gebouwtje weer toon- en bruikbaar te maken. Nu ziet het er weer prima uit.

Samenwerkingsactiviteiten met KNNV

Ton Groen, Fred Weel, Ruud Timmer en Ad Roobeek

Nachtvlinderactiviteiten: Op 6 september 2013 is er in het Streekbos in het kader van de landelijke Nachtvlinderenacht een telpunt georganiseerd.

Tijdens deze nacht is in het kort het verschil tussen dagen nachtvinders uitgelegd. Tevens is de levenscyclus van een nachtvlinder belicht. Mede door de kans op onweer volgens de weersvoorspelling viel de opkomst wat tegen. Uiteindelijk zijn we met 15 waarnemers aanwezig geweest. Er werden 40 verschillende soorten gedetermineerd.

Voorafgaand aan de open dag bij Het Egboetje is het doek met verlichting daar op 21 september opgezet. Met behulp van een aggregaat werd elektriciteit voor verlichting en voor de lamp van het doek opgewekt.

Er kwamen 5 zeer geïnteresseerde belangstellenden op deze avond meekijken. In totaal waren we met 11 man om de nachtvinders te bewonderen. Er werden uiteindelijk 28 soorten op naam gebracht.

Vleermuizen: Op 10 augustus is er door Fred Weel met hulp van Ad Roobeek een vleermuisexcursie gegeven in het Streekbos. Er werd begonnen met een inleidend verhaal over de vleermuizen die in onze contreien voorkomen. Er kwamen maar liefst 43 belangstellenden opdagen.

Tijdens de wandeling door het Streekbos werden drie soorten gevonden die door vrijwel iedereen gezien of gehoord zijn met behulp van de bat-detectors.

De waargenomen soorten zijn: Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis en Meervleermuis.

foto Astrid Bijster

5 oktober 2013 slot gidsenuitje in Schagen

foto Astrid Bijster

23 oktober 2013 Op avontuur in de natuur met (groot)ouders en (klein)kinderen in de herfst

foto Astrid Bijster

26 oktober 2013 Excursie door het Streekbos met de trouwe leden

foto Hans Verhoeven

9 november 2013 Inventarisatieochtend op het Ecoproject na de storm

foto Han Oranje

2 november 2013 Willem-Jan, Cor en Paul. Stagiaires in actie tijdens de natuurwerkdag

foto Toos Brink

2 november 2013 Officiële opening van de Beestenboet door Geert Pietersen

foto Toos Brink

22 november 2013 Terugvaart Wils kracht naar het Streekbos na de renovatie

foto Marianne Onwerker

26 november 2013 IVN-natuurkoffer in verzorgingshuis St Martinus

PR en persberichten

Toos Brink

Goede samenwerking met de pers

In de loop der jaren is IVN West-Friesland een erkende bron van persinformatie geworden. Door onze wekelijkse activiteiten ontstaat er een soort regelmaat. Frieda bedenkt een gevarieerd (zondag)activiteitsaanbod en ik maak de activiteitenfolders, posters en persberichten, al of niet met bijpassende FoToos.

Rob den Hartog plaatst de berichten op onze site en verstuurt het op gezette tijden naar onze vaste persadressen. Rob van der Wegen onderhoudt de sociale media via Twitter en Facebook en Lisbeth van Lintel maakt eigentijdse, frisse ontwerpen voor tentoonstellingen en posters.

Maar daarnaast gebeuren er regelmatig vermeldenswaardige gebeurtenissen die de krant halen. Voorafgaand door een bezoek van journalist en fotograaf van het NH Dagblad of West-Fries Weekblad. Totaal zo'n 11 keer. Zoals Louis v. Wegen die geëerd werd met een zilveren speld, lente-excursie en klussen in het Egboetsterrein/Ecoproject.

Onlangs piekte de onthulling van de Beestenboet en de tewaterlating van ons vlaggenschip de Wils kracht. Het Reformatorisch Dagblad imponeerde met een prachtig artikel over de vogelcursus. Steeds vaker worden we gevraagd in een radio-uitzending om onze (zondag)activiteiten mondeling toe te lichten. Gelukkig werkt iedereen mee en alle inspanningen vooraf hebben geleid tot een toename van deelnemersaantallen in 2013. Al blijft het moeilijk vooraf in te schatten hoeveel deelnemers er op een activiteit af zullen komen.

Persberichten

Ieder kwartaal wordt de pers een beknopt overzicht toegestuurd zodat ze onze activiteiten kunnen inplannen. Een paar weken voor de excursie, activiteit, lezing of cursus

plaatsvindt volgt een uitgebreid persbericht met foto.

Enkele cijfertjes om een beeld te geven: 90 persberichten zijn er gemaald aan (buurt)kranten, informatiesites, subsidiënten en overheden. In 2013 zijn er voor het eerst 15 activiteiten bijgekomen die zijn georganiseerd door de actieve werkgroep Egboetje. Vandaar de stijging van persberichten.

In 2014 wil ik een deel van mijn PR-taak, "het persberichten schrijven", overdragen. Iedereen alvast bedankt voor de prettige samenwerking.

De IVN kwartaal-activiteitenfolder had een jaaroplage van 2100 ex. en de 200 folders voor de Natuurgidsencursus ging ook snel van de hand. Steeds meer IVN-afdelingen maken dankbaar gebruik van het voordeel van collectief inkopen van drukwerk.

In 2014 gaan we voor de eerste keer een provinciale folder produceren. Het doel, gezamenlijk tot een eenvormige uitstraling te komen met de vernieuwde huisstijl, wordt bereikt als er nog meer provincies bij aansluiten.

Duurzaam

Er staat een gevarieerd jaarprogramma 2014 in de startblokken met nieuwe activiteiten. Het landelijke IVN-thema in 2014 is Water, maar ook aan Duurzaamheid zal met een tentoonstelling en zondagactiviteiten aandacht worden gevraagd.

Voor de herboren fluisterboot zal een aparte vaarfolder worden gemaakt met meer informatie. Stede Broec bestaat 650 jaar in 2014 en het feestthema "Mooi Stede Broec" sluit goed aan bij onze natuuractiviteiten op het water of in het Streekbos.

Tot ziens in 2014: in het groen of in het Paviljoen!

Redactiecommissie Alchemilla

Marga Scherer

De edities zijn dit jaar verschenen met het nieuwe IVN-logo. Dit logo is in een andere kleur groen uitgebracht, waardoor wij ook de kleur van de tekst op de voor- en achterkant hebben aangepast.

Zoals vorig jaar besloten, is de Alchemilla dit jaar met 4 edities uitgekomen. Praktisch gezien is dit veel handiger omdat dit samenloopt met de seizoenen en het kwartaal-activiteitenoverzicht.

Door de intensievere samenwerking met de KNNV verschijnt ook hun kwartaalactiviteitenoverzicht in ons blad. Omgekeerd verschijnt ons activiteitenoverzicht vanaf dit jaar ook in het ledenblad van de KNNV. Onze redactiecommissie is een constante groep en bestaat nog steeds uit dezelfde 5 leden, te weten: Astrid Bijster, Lisbeth van Lintel, Joke Tilgenkamp, Hans Verhoeven en ondergetekende.

Lisbeth verzorgde de prachtige fotospreads op de middenpagina. Het Winternummer, Lentenummer en Herfstnummer hadden zo 'n mooie fotospread.

Joke verzorgde zoals altijd het gedicht. Bewonderenswaar-

dig hoe toepasselijk en gevarieerd deze gedichten steeds zijn.

De vier uitgekomen edities van de Alchemilla zijn het Winternummer met daarin het jaarverslag 2012, het Lentenummer met de notulen van de Jaarvergadering, het Zomernummer met het laatste voorwoord van Tjalling James en het Herfstnummer met een uitgebreid verslag van de broedvogelinventarisaties in het Ecoproject, geschreven door Hans Verhoeven.

De oplage per editie is gestegen van 350 naar 375 exemplaren. De vaste rubrieken Voorwoord, Van de Bestuurs tafel, Ledenmutaties, Wetenswaardigheden uit ons werkgebied en een Gedicht kwamen ook in 2013 in alle edities terug.

Nieuw vanaf het Lentenummer is de column van Marianne Ouwerkerk, waarin zij een "natuurmoment" op een grappige manier behandelt.

Ook in 2013 hebben wij ernaar gestreefd om met de Alchemilla een nauw betrokken onderdeel van het IVN West-Friesland en het Streekbos Paviljoen te zijn.

IVN-publieksactiviteiten

Frieda Bus-Kok

Omdat regelmatig op andere dagen dan op de zondagen IVN-activiteiten worden georganiseerd, is tijdens de IVN-jaarvergadering 2013 het besluit genomen om de "zondagactiviteiten" voortaan "publieksactiviteiten" te noemen.

Nieuwe activiteiten in 2013 waren onder meer:

Wandelend naar de knoppen. Deze activiteit werd gegeven door de IVN-gidsen Carla Moonen en Pieter Karel.

Wat leeft er in de sloot? Deze activiteit werd gegeven door de IVN-gidsen Marianne Ouwerkerk en Bert Lanting.

Speuren doe je zo. Er vinden veel moorden plaats in het bos, deze activiteit werd gegeven door de dierendetective Jacco de Struiner.

Leren werken en kijken door de microscoop. Deze activiteit werd gegeven door de geoloog Jan Verhofstad.

En natuurlijk de gebruikelijke en belangrijke activiteiten over: vogels, egels, bomen, zaden, noten, lente, zomer, herfst en winter. Soms werd een "deelnemerstop" ingesteld omdat er teveel telefonische aanmeldingen waren om op een goede manier de activiteit te kunnen geven.

Jaar	Gezins-activiteit	Volwassen activiteit	Totaal	IVN bezoekers	Excursie-deelnemers
2006	23	12	35		
2007	32	13	45		
2008	36	11	47	844	2106
2009	22	27	49		
2010	24	18	42		
2011	42	12	56	3312	2337
2012	43	20	63		
2013	54	15	69		

Het IVN activiteitenoverzicht van de laatste 8 jaren

Scholenwerk

Henk Lanting

Overlijden: Helaas moet ik dit jaarverslag beginnen met de treurige mededeling, dat Rob Leegwater, één van onze actieve gidsen, is overleden. Rob was actief bij de natuurcircuits en crea-natuur. Als oud fruitkweker had hij een specifieke voorkeur voor het onderwerp bomen. Meermalen heeft hij zijn verbazing er over uitgesproken, dat leerlingen uit de bovenbouw zo'n lage kennis op dit gebied hadden. De enkele jaren, dat hij actief bij het scholenwerk betrokken was, heeft hij zich met plezier en kennis van zaken ingezet. Steunpilaren: In de eindejaar-bijeenkomst van de scholenwerkgroep hebben we afscheid genomen van twee steunpilaren van het scholenwerk: Marianne Ouwerkerk en Frieda Bus. Schrik niet, beide blijven actief voor het IVN. Wel wilden zij een punt zetten achter hun activiteit als begeleiders van schoolklassen. Respectievelijk ruim 20 jaar en 10 jaar hebben zij zich hiervoor ingezet. Niet alleen begeleiden, maar ook actief betrokken bij het opzetten van nieuwe excursies en alle voorbereidingen die dit vergt. Ik spreek ook namens vele kinderen (het moeten

Een aantal IVN-activiteiten werden niet gegeven in het Streekbos maar in:

Hoorn (fossielen- en gesteenten wandeling), Andijk (bijenbezoek bij Henk Stam), Lelystadijk/Enkhuizen (naviduct- en bloemenwandeling), Lutjebroek (biologische boerderij van de familie Alderwegen), Medemblik (wandeling in het Vooroevergebied) en in het gebied van het Egboetswater. Het Egboetje in het Egboetswater is een dependance van het IVN West-Friesland. Een enthousiaste groep IVNers gaf in dat gebied regelmatig een publieksactiviteit.

In totaal waren dat 12 publieksactiviteiten. Dit aantal is verwerkt in het bovenstaande schema. Het publiek maakte tijdens de publieksactiviteiten digifoto's, deze werden naar het IVN gemaild en daarna doorgestuurd naar onze webmaster Rob den Hartog.

Aan alle publieksactiviteiten kon gratis worden deelgenomen, wel werd een vrijwillige donatie gevraagd. Van de vrijwillige donaties worden de benodigde materialen aangeschaft. Elk kwartaal lag voor de bezoeker een IVN-kwartalfolder klaar. Toos Brink maakt, na overleg met Frieda Bus, een zeer publieksvriendelijke folder voor de bezoekers bij het IVN in het Streekbos Paviljoen.

De bezoeker haalt de IVN-informatie over een IVN-activiteit ook uit de media en de mond op mond reclame.

Beppie van der Wegen stelde met haar team tentoonstellingen samen die inspeelden op de activiteiten, zodat er een goede samenhang ontstond. Ik blijf het zeggen: samenwerking is alles en dat met een grote groep zeer actieve IVN-vrijwilligers die het hele jaar door vele leuke, leerzame en boeiende IVN-activiteiten geven.

er duizenden zijn geweest) om hen te bedanken voor de vele arbeid die zij als vrijwilliger voor het scholenwerk hebben verricht.

Coördinator: Ondergetekende heeft aangegeven te willen stoppen als coördinator van het scholenwerk. Het werd m. i. tijd voor vervanging en verjonging. Na wat problemen achter de schermen hebben we in Rudy de Kieviet de man gevonden die deze taak op zich wil nemen. Natuurlijk zal hij ondersteuning krijgen vanuit de kerngroep scholen en ik zal als adviseur en gids bij het scholenwerk betrokken blijven. Vanaf deze plek wens ik Rudy veel succes bij zijn taak.

Terugloop boekingen: Helaas moeten we constateren dat het aantal boekingen terugloopt. Enkele oorzaken denken we te vinden in de problematiek van het regelen van vervoer op de scholen en het digitale schoolbord dat vele mogelijkheden biedt op het gebied van natuureducatie.

Wij blijven benadrukken, dat natuurbeleving en het opdoen van kennis over de natuur toch bij uitstek buiten in de natuur dient te gebeuren. Ruiken, proeven, voelen, zien en horen blijven de kernbegrippen waarmee wij werken.

Ook nieuwe en uitdagende excursies zullen wellicht leerkrachten over de streep trekken om een excursie bij ons te boeken.

Samenwerking MAK Witte Schuur: Zoals bekend werken wij al enige tijd in het digitale scholenprogramma samen in ons aanbod aan ongeveer 150 basisscholen in West-Friesland. Ook bij de beide andere organisaties blijven de boekingen achter. Via de nieuwsbrief en de mogelijkheid gedurende het lopende schooljaar boekingen te plaatsen proberen we dit te stimuleren. Er is inmiddels een aanzet gegeven om een gezamenlijk project van de grond te krijgen. De gedachten gaan uit naar het onderwerp AFVAL.

We kunnen zeker zeggen, dat we de samenwerking als heel prettig ervaren en dat we ook graag gebruik maken van de kennis en expertise waarover deze organisaties beschikken.

Bijzonder project: Een nieuw verschijnsel binnen het scholenwerk is dit jaar ontstaan door nadere samenwerking met de tentoonstellingscommissie. Bij twee tentoonstellingen, over water en Jacco de Struiner, hebben we scholen uitgenodigd om de tentoonstelling te bezoeken en hier een excursie aan te koppelen. Een win - win situatie dus. De tentoonstelling krijgt extra aandacht (er worden extra excursies geboekt) en onze penningmeester kan een factuur versturen. Ook volgend jaar gaan we proberen om aan gezamenlijke projecten te werken. In het kader van het jaar van de wetenschap gaan we bezien of we iets met natuurproefjes kunnen doen. Wij ervaren de samenwerking als uitermate prettig. Scholen blijken bereid om op ons verzoek hieraan mee te willen doen.

Clusius College: Een vast onderdeel in het scholenprogramma is de samenwerking met het Clusius College. Al enkele jaren ontvangen wij de eerstejaars-leerlingen tijdens de introductiedagen. De leerlingen maken een vaartocht gecombineerd met een wandeling door het Ecoproject. Niet vrijblijvend. Tijdens het varen is er aandacht voor vogels en in het Ecoproject wordt geroken-gekeken-geluisterd naar diverse zaken die de natuur op dat moment te bieden heeft. Voor deze groep blijft de klis een geliefd ding om op je medescholier te plakken.

Voorjaarsexcursies in Streekbos en Egboetswater: In totaal werden er 17 excursies geboekt. Deze zijn op een heel prettige manier verlopen. Het blijkt dat de locatie in het Egboetswater duidelijk in een behoefte voorziet. Voor vele scholen in de omgeving makkelijk bereikbaar. Dat we niet over een watercloset beschikken blijft een gemis.

Herfstexcursies in Streekbos en Egboetswater: In totaal werden er 16 excursies geboekt (gelijkelijk verdeeld over beide locaties). We kunnen rustig stellen, dat deze excursies succesvol zijn verlopen. Enkele keren was er sprake van regen die roet in het eten gooide. In het Streekbos zijn er daarom excursies binnen gehouden en ook in het Egboetswater zijn de excursies enigszins aangepast. Eén excursie is verplaatst naar een voorjaarsexcursie.

Winterexcursie: Deze werd 3 x gegeven. Opmerkelijk is dat we hier met meerdere klassen tegelijk werken. Deze lopen een circuit. Gedeeltelijk binnen en gedeeltelijk buiten. Op deze manier blijken we veel kennis over te kunnen brengen. Het blijft spijtig, dat de klassen in de winter moeilijk uit hun lokalen te lokken zijn. Wellicht dat de lage temperatuur de leerkracht niet aanzet tot boeken. Deze excursie biedt een volledig ochtendprogramma met een pauze.

Bomenexcursie in Streekbos en Egboetswater: Deze werd slechts 1 x geboekt. Jammer. Ook voor het komende seizoen is de belangstelling minimaal. Het verdient overweging de bomenexcursie af te voeren.

Natuurcircuit: Het natuurcircuit werd 11 keer geboekt. Deze excursie kan door twee klassen tegelijk worden geboekt. De opzet van de excursie vergt veel menskracht, maar de excursie is daardoor wel heel afwisselend. Het is mooi, dat we hierbij gebruik kunnen maken van onze fluisterboot. Voor de toekomst zullen we wel over een gekwalificeerde schipper dienen te beschikken. Met name deze excursie werd vaak gedurende het schooljaar alsnog door een school geboekt.

De gemalenexcursies: Totaal werden op deze locaties 9 excursies geboekt. Naast het gemaal de Vier Noorder Koggen (Onderdijk) en het gemaal Westerkogge (Scharwoude) is ook het gemaal aan de Willemsweg (Hoorn) toegevoegd aan de mogelijkheden voor excursies.

Crea Natuur onderbouw: Deze excursie werd 8 keer geboekt en bestaat uit een buiten- en binnenprogramma. Gezien de interesse voor deze excursies zal deze worden uitgebouwd met een excursie voor de bovenbouw. Uit het bijzonder onderwijs bereikte ons het verzoek de excursie aan te passen door voor deze leerlingen meer tijd beschikbaar te stellen voor de opdrachten. Voor het komende schooljaar staan er dan ook aparte boekingsmogelijkheden voor het speciaal onderwijs in het systeem.

Slootjesexcursies in Egboetswater en Streekbos: Totaal 16 excursies die gelijkelijk werden verdeeld over beide locaties. Wel hebben we in de kerngroep het besluit genomen de slootjesexcursie in het Streekbos te laten vervallen. Er blijkt bij scholen ondanks een duidelijke vermelding toch regelmatig sprake te zijn van de verkeerde veronderstelling dat de klas denkt te gaan varen. De gecombineerde vaarexcursie met de mogelijkheid om onderwaterdiertjes te vangen blijft een goed alternatief.

De slootjesexcursies met een vaartocht en vogels spotten: In totaal werd deze excursie 25 keer geboekt. Dit blijft toch voor ons een trekker binnen het scholenwerk. Ook bemerken wij hier helaas een afname. Gaan ook kosten voor een school een grotere rol spelen is de vraag.

Kabouterpad in de herfst in Streekbos en Egboetswater: Totaal werd deze excursie 13 keer geboekt. Deze excursie geeft wel enige concurrentie met de bestaande herfstexcursie, maar blijkt voor de laagste klassen in het onderwijs in een behoefte te voorzien. De mogelijkheid voor deze excursie werd na jaren weer aangeboden.

Martinus College: Diverse leerkrachten hebben met hun leerlingen weer gebruik gemaakt om vanuit het Streekbos Paviljoen diverse natuuractiviteiten voor de scholieren te organiseren.

Museum Saet en Cruyt: Wij bieden dit museum de mogelijkheid gebruik te maken van ons boekingsprogramma. Hiervan werd 3 x gebruik gemaakt.

Bijenles op locatie: We hebben op een school in Hoorn een les over bijen verzorgd. Gezien de interesse van de leerlingen en het feit dat we in het Egboetswater over een bijenstal beschikken heeft tot het besluit geleid voor volgend jaar een bijenexcursie aan te bieden bij het Egboetswater.

Conclusie: Zo'n 140 klassen hebben we dit jaar bij ons op bezoek gehad. Toch een prestatie van formaat van alle gidsen die dit mogelijk hebben gemaakt. Ook dank aan alle andere disciplines binnen het IVN die het mogelijk hebben gemaakt dit aantal excursies te realiseren. Zonder onze vrijwilligers zou dit alles overigens onmogelijk zijn. Mede namens de scholieren wil ik jullie hartelijk bedanken.

Leskisten en –koffers

Hans Verhoeven

Schooljaar	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Leskist Bijen	11	5	2	2
Leskist Boom	1	-	1	-
Leskist Brood van Moeder Aarde 3-6	1	1	2	-
Leskist Brood van Moeder Aarde 7-8	-	-	2	-
Leskist Door de bomen het bos zien 1-2	1	-	-	-
Leskist Door de bomen het bos zien 3-4	1	-	-	-
Leskist Door de bomen het bos zien 5-6	-	1	-	-
Leskist Grondonderzoek	1	1	-	-
Leskist Het weer	-	1	2	1
Leskist Pieter de Pier	3	-	-	-
Leskist Uilen	-	4	2	2
Leskist Water	3	-	-	-
Leskist Westfriese huis-, tuin- en keukenvogels	3	2	1	-
Leskoffer De eend	1	-	2	-
Leskoffer Bloemen, vlinders, bijen	4	4	2	-
Leskoffer Herfst	4	1	1	2
Leskoffer Herfst en kringlopen	3	1	-	-
Leskoffer Het kabouterpad	-	2	-	-
Leskoffer Kriebelbeestjes 1-4	4	5	-	1
Leskoffer Kriebelbeestjes 5-8	-	2	-	1
Leskoffer Overwinteren 1-4	3	4	1	1
Leskoffer Overwinteren 5-8	2	3	1	-
Leskoffer Voorjaarsbloemen in de herfst	-	-	-	1
Leskoffer Wonderweb	-	-	1	-
Totaal besteld per schooljaar	46	37	20	11

Zoals we al verwachtten is de aanvraag van leskisten en –koffers dit seizoen nog verder dramatisch teruggelopen. Aan de prijs kan het niet liggen, maar het vermoeden is nog steeds dat er veel informatie van Internet is te plukken waarmee leerkrachten zelf aan de gang kunnen. Dat is waarschijnlijk eenvoudiger dan de leermiddelen bestellen, deze over een grote afstand af te halen en weer terug te brengen.

Vaak wordt er ook een leerkracht of ouder die in de buurt van het Streekbos woont of werkt ingeschakeld om de materialen op te halen. Ook de tijden voor halen en brengen zijn ongunstig. Dat wordt regelmatig meegedeeld. Op de vraag wanneer het dan wel kan hebben ze ook geen antwoord.

Op de evaluatieformulieren wordt ook steeds meer naar interactieve middelen verwezen. We moeten dit voor het nieuwe programma 2014-2015 goed evalueren.

Een opsteker is de bijen- en de uilenles die dit jaar, gekoppeld aan het lenen van de betreffende leskisten, is aangevraagd. Er gaat dan een gids van ons iets vertellen over bijen en uilen met extra materialen die worden mee genomen. Zelf heb ik 2 keer een interactieve uilenles van een uur gegeven met opgezette uilen. De reacties van zowel de leerkrachten als de kinderen waren erg positief. Vervolgens had de school een projectmaand waarin de uilen een hoofdrol speelden. Samen met de uilenkist met info, spellen

en DVD's konden ze er iets leuks van maken. Misschien moeten we ons daar meer op richten en de oude (beleg) kisten laten vallen.

Gewone popzwam
Foto: Hans Verhoeven

Inventarisaties

Hans Verhoeven

Halverwege dit jaar heb ik als organisator het stokje overgenomen van Beppie van der Wegen om voor haar de weg vrij te maken zich volledig te wijden aan de Natuurgidsencursus.

Het doel van deze inventarisaties is om de biodiversiteit van het Streekbos te onderzoeken en om de gidsen steeds van actuele informatie te voorzien die ze kunnen gebruiken bij hun excursies.

Hieronder een opsomming van enige leuke en belangrijke vondsten en wetenswaardigheden die we tijdens de inventarisaties hebben meegemaakt.

12 januari: Met 8 personen zagen we mannen en vrouwen Kuifeendjes, een koppel Krakeenden en Knobbelswanen bij het Ecoproject. Leukom te zien waren het Boomkruipertje, Goudhaantjes en een Koperwiek.

De Rode kelkzwam liet zich duidelijk vurig zien! Verder de Paarse knoopzwam, Grootsporige paarse knoopzwam en de oranjebruine mycelium-draden van de Grote viltinktzwam. Verder Tongvaren, Sneeuwkllokjes en heel veel neusjes van het Daslook. De Hazelaar bloeit al weer en heeft stuivende katjes.

9 februari: Voornamelijk gericht op vogels. Sijsjes, Putters en Kramsvogels zijn nog steeds de gebruikelijke wintervogels. Maar de eerste katjes zaten al weer in de wilgen.

We ontdekten een Boomgaardvuurzwam en Judasoren.

9 maart: Speciaal gericht op paddenstoelen. De kenners ontdekten Anijskurkzwam, Beukedopgeweizwam, Witte bultzwam, Platte tonderzwam, Rode kelkzwam, Gewoon fluweelpootje en Gewoon meniezwammetje.

13 april: Een broedende Wilde eend en Grauwe gans op de foto gezet.

11 mei: Duidelijk voorjaar met de normale zangertjes. Wel leuk was de Braamsluiper. Ook de Koekoek liet zich horen en een Sperwer liet zich even zien. Veel bloeiende planten waaronder Slanke sleutelbloem, Dotter en een veld van wel 50 Rietorchissen op de Zuidoever van het Ecoproject. Verder IJslandse papaver, Kievitsbloem en voor het eerst stond de Peterselievlier in bloei.

8 juni: We horen Tuinfluit, Zwartkop, Koekoek en Kleine karekiet. De Meerkoet heeft jongen. Een Groene kikker laat zich zien en de Rietorchis en Ratelaar staan bijna in bloei. De Breedbladige wespenorchis komt op en de Gele lis heeft

mooie bloemen.

Verder prijkt de Nachtkoekoeksbloem op het Ecoproject met grote witte bloemen. Er komen veel spinselmotjes uit, de grond onder de boom ligt vol.

13 juli: Zomer! Van de planten is de Zwanenbloem dit jaar in groten getale opgekomen en de bloeiende Liguster ruikt heerlijk. De Rietorchis stond bijna in bloei. De Kleine wespenbok werd gespot en er waren veel Barnsteenslakjes.

10 augustus: Het barste van de kleine kikkertjes, uitkijken waar je liep. Er zwom een Knobbelswanenpaar met 2 jongen en 2 Boomvalken cirkelden samen met een Buizerd boven ons hoofd. Vermeldenswaard zijn Grasleemhoed en Elzenzompzwam, een Parelmoermot en de Heesterslak. Vreemd was een witbloeiende Grote kaardenbol. Ook dit jaar weer de Brede wespenorchis die al bijna in volle bloei stond en de Nachtkoekoeksbloem met zijn witte bloemen.

14 september: De Brede wespenorchis stond weer bij de poel met flink veel zaad. Leuk was de vondst van Gewoon puntmos. Dit jaar vonden we Knoppergallen en verder enkele paddenstoelen waaronder Bleke franjehoed, Gewone krulzoom, Grijs buisjeszwam, Oranje dwergmycena en natuurlijk Judasoren. De eerste Paardenbijters lieten zich zien.

12 oktober: Dit was weer eens een echte paddenstoelentocht. De Oranje dwergmycena, Smeerwortelmycena en Mosklokje waren aanwezig.

De Peterselievlier had nu bessen. De eerste Koperwieken en Kramsvogels vlogen al weer in groepen rond.

9 november: Naast een bewoond Vossenhol was duidelijk zichtbaar dat er na de najaarsstorm van 28 oktober veel bomen waren omgewaaid. Alweer veel paddenstoelen. Een Sperwer liet zich prachtig zien en we vonden een Brede stekelvaren.

14 december: Moet nog worden gelopen.

Ook Wim Jongejans en Hanneke van Lierop hebben zich dit jaar weer ingespannen voor doorsluizen van alle ingewonnen informatie naar onze lessenaar. Met name de zoogdieren, vissen en insecten zijn mooi uitgewerkt en in de mappen terecht gekomen. De teksten zijn samen met onze eigen foto's weer een prachtig werkstuk geworden. De vraag van Wim Jongejans om eigen foto's te leveren van dieren in de map die nog niet van een foto zijn voorzien heeft nog geen resultaat gehad. Bij deze nogmaals een oproep aan alle fotografen. Binnenkort komen er veel foto's van nachtvlinders.

Wim en Hanneke, hartelijk dank voor jullie inspanningen.

Tentoonstellingen

Beppie van der Wegen

De eerste tentoonstelling dit jaar ging over SPINNEN. Veel mooie foto's en leuke informatie. Zelfs levende spinnen te gast die verzorgd werden door een vliegen-vangende Hans. We hadden wat leuke boekjes aangeschaft om te lezen en er lagen wat kleurplaten voor de kinderen.

De tweede tentoonstelling ging over WATER. Deze is 5 maanden blijven staan vanwege de vakantietijd. We hebben wat mooie boeken gratis gekregen, Droppie-boekjes voor de kinderen en een peilschaal te leen. We hebben nog een hele dag waterbeestjes gezocht met verschillende groepen van de Wulframschool samen met ex-juf Lida! Ook een leuk succes.

In september hadden we de klapper met Jacco de Struiner: CRIME SCENE INVESTIGATION. Een leuke tentoonstelling met allerlei sporen, zoals botten, schedels, haren, stekels, veren, etc. De kinderen mochten overal aankomen en Jacco de Struiner gaf zelf een hele dag excursies aan scholen. Er werd nog een filmpje bij gedraaid en een goed opgeloste puzzel had het speurdersdiploma tot resultaat. De laatste tentoonstelling werd NESTEN: rare tijd misschien maar juist nu zijn alle nesten goed te zien. Fred Weel bracht nog een uit de boom gevallen Eksternest die we nu mooi van dichtbij kunnen bekijken. Het tentoonstellings-team bestaat uit Lida Straat, Ria de Graaf, Lisbeth van Lintel en ondergetekende.

Weidevogelwerkgroep

Geert Pietersen en Peter Tjeertes

Inleiding

De weidevogelwerkgroep is een bijzondere werkgroep binnen het IVN, ze is nl. alleen actief in het broedseizoen. We starten elk jaar met een introductieavond, dit jaar op 21 maart. Daar was een prima opkomst: ca. 40 van de in totaal 60 vrijwilligers waren daar aanwezig.

We beschermden de nesten bij 50 boeren op ca. 800 ha land. Op de startavond werden de nieuwe vrijwilligers geïntroduceerd en de groepen ingedeeld die bij de boeren zouden gaan beschermen.

Ook werden de materialen uitgereikt die bij de nestbescherming nodig zijn.

Verder verzorgde LNH een inleiding over nestbescherming van weidevogels voor gevorderden. Een zeer leerzame lezing waar zelfs de ervaren mensen nieuwe informatie hoorden.

Een aantal vrijwilligers is begonnen met het digitaal registreren en verwerken van de nestgegevens. Dit is een grote stap vooruit voor de boeren die deze gegevens in het GPS-systeem van de trekker kunnen invoeren, zodat ze

precies weten waar de nesten liggen. Ook de verwerking van de gegevens gaat veel sneller. In 2014 willen we hier op grotere schaal mee doorgaan.

IVN werkt voor deze activiteit al jaren zeer goed en plezierig samen met het Landschap Noord-Holland (LNH), die de materialen beschikbaar stelt en met de Agrarische Natuur Vereniging (ANV), die het contact met de (grasland) boeren onderhoudt.

Daarnaast heeft IVN ook zelfstandig contact met boeren en tuinders.

Resultaten

Het Weer: Ook dit voorjaar was weer extreem. De juist gearriveerde Kieviten en Grutto's stonden soms letterlijk op het ijs. Maart was bijzonder koud en droog, zodat de vogels moeite hadden om voedsel te vinden. Opvetten werd een probleem zodat het broeden werd uitgesteld.

Ook April was koud en droog, wat voor LNH aanleiding was om boeren te vragen om greppel plas-dras te creëren om het voedsel voor de vogels omhoog te krijgen.

In mei hadden we veel regen, maar nog steeds lage temperaturen, waardoor het grasmaaien werd uitgesteld. Dit was wel gunstig voor de overlevingskans van de pullen van Grutto en Tureluur.

Tabel 1: Legsels per jaar en soort

Selectie: NH37 Weidevogelbeschermingsgroep IVN West Friesland 2013

Soort	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bergeend			1							1
Bontbekplevier	2	4	2	4	4	2	1			9
Bruine kiekendief										1
Fuut									1	
Gele kwikstaart	2	2	2	2	4		2	5		4
Graspieper	1			1				2		
Grutto	73	63	58	111	147	139	134	98	74	96
Kievit	334	409	366	531	577	587	626	613	434	392
Kluut						1	4	12	1	2
Krakeend	1	4	1	1	1		1	2	1	
Kuifeend		6		2	8	6	6	4	3	5
Meerkoet	1	2	2	6	16	3	7	2	6	2
Patrijs					1					
Scholekster	71	95	98	106	134	155	162	182	134	153
Slobeend	4	5	3	7	6	7	13	2	4	2
Tureluur	18	30	13	70	55	73	72	55	33	30
Veldleeuwerik	2			1			2	3		4
Wilde eend	5	2		4	8	1	8	4	1	5
Totaal	514	622	546	846	961	974	1038	984	692	706

Aan de grote daling van gevonden nesten is een eind gekomen. Er zijn dit jaar 14 nesten meer gevonden dan vorig jaar. In de hele provincie zijn 8% minder nesten gevonden, dus hebben wij het niet slecht gedaan. Een bijzondere vondst was het nest van een Bruine kiekendief, maar helaas niet uitgekomen. Opmerkelijk was ook dat er 9 nestjes van

de Bontbekplevier zijn gevonden. De Grutto deed het beter met 22 nesten meer dan in 2012. Dat is een stijging van 30 %. In heel Noord-Holland liet de Grutto een lichte daling zien.

Van de Kievit vonden we 42 nesten minder, een achteruitgang van 10%, waar de hele provincie een achteruitgang

van 14 % liet zien. Waarschijnlijk een gevolg van het barre begin van het broedseizoen.

De Scholekster steeg met 19 meer gevonden nesten, een stijging van 14 %. Ook provinciaal ging het beter met de Scholekster dan vorig jaar.

De Tureluur liet met 3 nesten minder een daling van 9% zien. Ook in de hele provincie ging de Tureluur flink achteruit.

Al met al hadden we twee stijgers en twee dalers, maar de daling was bij ons wat minder sterk dan in de rest van de provincie.

Tabel 2: Legsels per soort

Selectie: NH37 Weidevogelbeschermingsgroep IVN West Friesland 2013

Soort	Totaal	Bekend	Uit	Niet uit	% uit	Pred.	Bew.	Werk.	Verl.	Ov.	Onb.
Bergeend	1	1	1	0	100	0	0	0	0	0	0
Bontbekplevier	9	6	6	0	100	0	0	0	0	0	0
Bruine kiekendief	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0
Gele kwikstaart	4	4	4	0	100	0	0	0	0	0	0
Grutto	96	95	82	13	86,32	2	0	4	4	0	3
Kievit	392	384	324	60	84,38	14	0	17	16	0	13
Kluut	2	2	2	0	100	0	0	0	0	0	0
Kuifeend	5	5	5	0	100	0	0	0	0	0	0
Meerkoet	2	2	2	0	100	0	0	0	0	0	0
Scholekster	153	150	134	16	89,33	6	0	3	5	0	2
Slobeend	2	2	2	0	100	0	0	0	0	0	0
Tureluur	30	30	26	4	86,67	2	0	1	1	0	0
Veldleeuwerik	4	4	4	0	100	0	0	0	0	0	0
Wilde eend	5	5	2	3	40	3	0	0	0	0	0
Totaal	706	691	594	97		27	0	25	27	0	18
% van bekend resultaat			85,96	14,04	85,96	3,91	0	3,62	3,91	0	2,6

In tabel 2 zien we dat het gemiddelde uitkomstpercentage bijna 86 % is. Dat is 2% lager dan vorig jaar. De predatie was 1% minder en het overige verlies van 12% was tweemaal zo hoog dan vorig jaar, vooral te wijten aan een stijging van het aantal verloren nesten door werkzaamheden.

De predatie in de hele provincie is bijna 12 %, vooral door de activiteiten van de Vos. Bij ons nog niet te merken, hoewel er in ons werkgebied wel Vossen zijnesignaleerd. Drie groepen hebben het nieuwe systeem van LNH van directe invoer via Google maps uitgevoerd. Aangezien steeds meer mensen voorzien zijn van een Smartphone, zal deze trend zich wel voortzetten. Informatie hierover zal op de volgende startavond ongetwijfeld worden aangeboden.

Groepsarrangementen

Adri Bozelie en Frieda Bus

Hoewel het nog niet erg hard van stapel loopt, kunnen we over het jaar 2013 wel terugzien op een verdubbeling van de 5 boekingen ten opzichte van het "startjaar" 2012.

Dit jaar hebben we dus totaal 10 groepsarrangementen kunnen verzorgen: 6 in het Streekbos, waarvan 2 gecombineerde arrangementen wandelen/varen, 2 in het Egboetswater en ook 2 in Hoorn.

Hieraan hebben 223 personen waaronder ca. 30 jongeren enthousiast deelgenomen.

We hebben hiervoor een totaal van € 440,-- mogen incasseren.

Samenvatting

De sterke daling van het aantal gevonden nesten is gelukkig gestopt. De Grutto en Scholekster laten zelfs een stijging zien. De Kievit heeft te lijden gehad van het slechte weer. De daling van 10% van de Tureluur lijkt veel, maar omdat het slechts een teruggang van 33 naar 30 is, kan dat volgend jaar wel weer anders zijn.

Kievitpullen en een ei
Foto: H. Veenstra

Fluisterboot

Theo Ruiter

De fluisterboot, voor velen bekend, maar deze zomer werd ik door de politie aangehouden met de mededeling dat voor het varen van gezelschappen de boot aan verschillende eisen moet voldoen.

Nu, dat is gebleken. De schipper moet in het bezit zijn van een Klein vaarbewijs en voorzien van een opblaasbaar reddingsvest. Voor iedere passagier aan boord moet een reddingsmiddel aanwezig zijn. Twee reddingsboeien en een vaste pomp voor als de boot lek wordt. Een leuning bij het trapje voor het in- en uitstappen. Een brandblusser en een EHBO-trommel.

Voorts moet de boot elke 4 jaar gekeurd worden en gere-

gistreerd bij het kadaster. Verder nog wat kleine aanpassingen.

Na de keuring is het aantal passagiers vastgesteld op 28 personen met een maximum vaartijd van twee uur.

Helaas werd de boot afgekeurd en moest voorzien worden van nieuwe beplating. Dit is perfect uitgevoerd door de firma Kooy. U begrijpt dat dit hoge kosten met zich meegebracht heeft en daarom is de vaarprijs drastisch verhoogd. Het mag voor het IVN geen "Schip-van-bijleg" worden.

Hopelijk kunnen we nu jaren vooruit met een boot, die aan alle eisen voldoet. Hij ligt nu in winterstalling, dat wil zeggen dat de accu's en motor in het Streekbos Paviljoen zijn opgeslagen in afwachting van het nieuwe seizoen.

Maatschappelijke Stage

Han Oranje

Inmiddels zijn we alweer met het 4e schooljaar bezig voor de maatschappelijke stage. Over het schooljaar 2012/2013 hebben Daan Bakker, Joep Koning, Kelvin Righthart van Gelder van het Clusius/Bovenkarspel en Jeroen Breeuwer van het RSG/Enkhuizen hun stage bij ons afgerond. Jeroen heeft zelfs nog voor het IVN meegefietst met de RaBo-fiets-tocht en heeft op die manier nog het IVN gesponsord.

Joep, Daan en Kelvin tijdens de minitentoonstelling in het Clusius College

Foto: Han Oranje

De jongens zijn ingezet bij diverse werkzaamheden, waaronder een beginnetje maken voor de fundatie van de Beestenboet aan de noordkant van het Ecoproject in het Streekbos. Ook hebben ze geholpen met het onderhoud van vogelkastjes in het Ecoproject en in het Egboetswater, meegedaan met de Natuurwerkdag en NL-Doet, knotten van wilgen, enz. Met andere woorden: lekker bezig geweest.

Voor het schooljaar 2013/2014 hebben zich weer 3 leerlingen gemeld van het Clusius, nl. Paul Slagter, Cor Ligthart en Willem-Jan Ligthart. Zij moeten ook weer 30 uur maken dit schooljaar en daarvan zijn er inmiddels alweer 13 gemaakt.

Onverwachts is er van het RSG een oproep gekomen om Sam Kreuk en Joey Pronk aan een aantal stage-uren te helpen. Door omstandigheden hebben ze het voorgaande schooljaar hun stage-uren niet kunnen afronden en moesten dit nu nog voor 31 december 2013 voor elkaar zien te krijgen. Sam moest nog 10 uur doen en dat is inmiddels voor elkaar. Joey moest nog 30 uur maken en dankzij de hulp van de gastvrouw/heer op de zondagmiddagen in het Streekbos Paviljoen is ook hij al een aardig eind op weg en als het zo door gaat dan zal dit ook gaan lukken dit jaar.

Wat betreft de toekomst is het nog niet geheel duidelijk hoe het verder zal gaan met de Maatschappelijke Stage. Voor zover bij mij bekend is het niet meer verplicht in het jaar 2014/2015 en het is dus afwachten wat de scholen gaan beslissen. Wordt er van de leerlingen evengoed nog verwacht dat ze een maatschappelijke stage gaan lopen of stoppen ze ermee. Totdat anders is besloten gaan we gewoon op de oude voet verder.

IJsvogelwerkgroep

Douwe Greydanus

Voorjaar 2013 heeft de IJsvogelwerkgroep West-Friesland een oproep geplaatst in de plaatselijke media om ijsvogel-waarnemingen in West-Friesland en de Zeevang door te geven. Daar zijn positieve reacties op gekomen uit de hele regio. De IVN/KNNV-werkgroep inventariseert en verzamelt sinds eind 2009 IJsvogelgegevens die tot een concreet inzicht in de populatie van IJsvogels leiden.

Twee strenge winters achter elkaar resulteerde in het feit dat veel vogels het niet hebben overleefd doordat hun voedsel (kleine visjes) door het ijs niet bereikbaar was. De "blauwe flits" staat niet vermeld op de rode lijst van zeldzame dieren. Het was uitermate stil deze zomer: er werd geen enkel exemplaar, laat staan een paar, gesignaleerd.

In september kwamen de eerste waarnemingen binnen. Het vermoeden is dan ook dat het gaat om jonge vogels die hun broedgebied hebben verlaten en nu op zoek zijn naar een eigen plaatsje voor het volgende seizoen. De teller staat momenteel op 24 locaties in West-Friesland waar ze zijn gezien!

De IJsvogelwerkgroepleden zullen dan ook voor het nieuwe seizoen de wanden weer in orde brengen.

Er wordt stilletjes gehoopt op een milde winter zodat de IJsvogels in 2014 weer tot broeden komen.

Helaas ook een droevig bericht: dhr. Rob Leegwater, een bevoegde IJsvogelmedewerker, is na een ziekbed in november overleden. Tot op het laatst polste hij me nog: kunnen we nog een IJsvogelwand maken? De liefde voor de natuur hield hem lang staande maar de kracht ebde weg. Dank voor je inzet en rust zacht Rob.

IJsvogel

foto: Douwe Greydanus

Activiteiten KNNV winter 2014

Jan Duyf

Voor een uitgebreidere uitleg van deze excursies zie de website van KNNV Hoorn www.knnvhoorn.nl.

Zondag 5 jan.: Nieuwjaarswandeling in en om Monnickendam. De Troeterroute is 7 km en voert door het voormalige Zuiderzeestadje Monnickendam en langs het recreatiegebied Hemmeland, een buitendijks schiereiland in de Gouwe dat tijdens stormen regelmatig overstroomt. Wij vertrekken om 10.30 uur vanaf parkeerplaats Dampden in Hoorn. Informatie: Hans Oudejans, E: hansoudejans@ziggo.nl.

Maandag 13 jan.: Lezing Zeevang door Jan Marbus en Ben Pronk. Het veenweidegebied van de polder Zeevang vormt een bijzonder landschap in ons waarnemingsgebied. Voor de pauze zal Jan het landschap en zijn bewoners belichten. De waterhuishouding en Dik Trom komen daarbij aan de orde. Na de pauze vertelt Ben over de vogelbevolking in het bijzonder. Behalve de broedvogels komen ook de resultaten van onze jarenlange wintertellingen in beeld. Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, 1628 LZ Hoorn.

Zaterdag 25 jan.: Zeevangexcursie. Aansluitend op de lezing van 13 januari bezoeken we De Zeevang. Landschapselementen als dijken, kogen, braken krijgen onze aandacht, evenals plannen en ontwikkelingen. We maken kans op veel overwinterende vogels: ganzen, Smienten, Brilduikers, zaagbekken en roofvogels. Vertrek Dampden Hoorn per auto om 9.00 uur en terug om ca. 13.00 uur. Informatie: Ben Pronk en Jan Marbus, E: arendsoog@knnvhoorn.nl.

Zondag 2 feb.: Excursie naar de Amsterdamse Waterleidingduinen. De Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) is een uniek gebied waar veel aan natuurbeheer gedaan wordt. In totaal groeien er ruim 660 plantensoorten, waarvan 27 soorten bijna nergens anders in Nederland voorkomen. Jaarlijks broeden er ongeveer 100 vogelsoorten. Roerdomp, Houtsnip en IJsvogel zijn in deze tijd van het jaar rijkelijk aanwezig. Ook Vos, Ree en Damhert komen talrijk voor. Vertrek 9.00 uur vanaf de Dampden, terug ca. 16.00 uur. Houd rekening met de weersomstandigheden en neem voldoende proviand mee. Contactpersoon: Ko van Gent, E: kvangent@online.nl.

Maandag 10 feb.: Lezing over Grootoren, Dwergen en Laatvliegers. Vanavond houdt Jan Boshamer een lezing over vleermuizen. Centraal in de lezing staan de soorten die in Noord-Holland voorkomen. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar het leven van een kleine kolonie Grootoorvleermuizen. Deze zijn zelfs gefilmd en vanavond krijgen we de première te zien. Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, 1628 LZ Hoorn.

Zaterdag 15 feb.: Winterwandeling op voormalig eiland Marken. Wandelen over de werven tussen de houten huizen, over ophaalbruggen en door smalle steegjes. Heel veel ganzen, en waar vogels zijn vinden we ook roofvogels. We wandelen over de dijk naar het "paard van

Marken". Vertrek: 9.00 uur vanaf parkeerplaats Dampden in Hoorn. Terug om ca. 14.30 uur. Informatie: Hans Oudejans,

E: hansoudejans@ziggo.nl.

Zaterdag 22 feb. en zondag 9 mrt.: Werkdag de Koogbraak met Staatsbosbeheer. We beginnen om 9.30 uur en zullen rond 14.00 uur stoppen. Verzamelen bij de Koogbraak. De Koogbraak ligt langs de dijk tussen Schardam en Etersheim. Als je deze ochtend niet kunt is er zondag 10 maart nog een herkansing. Je mag natuurlijk ook op beide dagen aan het werk! Contactpersoon: Eric de Vroome, E: de.vroome@kpnmail.nl.

Zondag 2 mrt.: Vlindorado. Vlak achter het duingebied van Noord-Holland ligt, in het landelijk gelegen Waarland, één van de grootste overdekte vlindertuinen van Europa, in de bloemenkwekerij van Dekker Anthuriums. Toegang bedraagt € 5,-. Vertrek om 13.00 uur vanaf de parkeerplaats op het Dampden, terug rond 16.30 uur. Informatie: Ofra Carmi, E: o.carmi@quicknet.nl. In verband met de organisatie gaarne vooraf aanmelden.

Maandag 10 mrt.: Lezing "overlevingsstrategieën van wilde orchideeën in Europa". Op deze avond krijgt men een goede indruk van de soortenrijkdom binnen de familie der orchideeën. De lezing wordt gegeven door Annemarie Dekker. Zij heeft foto's van orchideeën verzameld in de 12,5 jaar dat ze reizen heeft geleid voor SNP Natuurreizen. Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, 1628 LZ Hoorn.

Zaterdag 15 mrt.: Excursie Dijkgatbos en de pier Den Oever. Vandaag doen we Den Oever weer eens aan. Je bent zowel bij het IJsselmeer als de Waddenzee. Vogels als Middelste zaagbek, Dodaars en Nonnetje zijn altijd wel aanwezig. Maar met een beetje geluk verblijven er wat zeldzamere soorten. Daarna willen we het topgebiedje Dijkgatweide bezoeken tussen het Robbenoordbos en het Dijkgatbos in de Wieringermeer. Vertrek om 9.00 uur vanaf het Dampden. Terug aan het begin van de middag. Informatie: Fred Weel, E: fredweelroop@ziggo.nl.

Zaterdag 29 mrt.: Themadag Haal meer natuur in eigen tuin. Kom voor informatie naar de themadag "Levende tuinen". Neem gerust contact op als u met vragen zit op gebied van "natuurlijk tuinieren". Contactpersoon regio Hoorn: Ina Marbus, dehoornbloem@hoorn.knnv.nl. Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, 1628 LZ Hoorn.

Zondag 30 mrt.: Wandeling door de duinen bij Schoorl. Wij gaan vandaag een wandeling maken door de duinen bij Schoorl. We gaan naar dit gebied per OV. Vertrek trein richting Alkmaar v.a. station Hoorn om 9.20 uur (achterste treinstel), bus 151 v.a. Alkmaar vertrek 9:58 uur, aankomst halte Idenslaan 10:12, waarvandaan we eerst naar het bezoekerscentrum lopen voordat we de duinen in lopen. Informatie: Anneloes ter Horst 0226 452990 / 06 17628020.

Uitnodiging jaarvergadering 25 februari 2014

Namens het bestuur: G.M.Kenter, secretaris

Beste leden van IVN West-Friesland,

Het bestuur nodigt u van harte uit om de jaarvergadering bij te wonen op dinsdag 25 februari 2014 om 19.30 uur in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

Agenda jaarvergadering 2014:

01. Opening door de voorzitter
02. Mededelingen van het bestuur
03. Ingekomen stukken
04. Notulen jaarvergadering 2013 (zie lentenummer Alchemilla jrg. 41, nr 2)
05. Jaarverslag 2013 (zie winternummer Alchemilla jrg. 41, nr 1)
06. Financieel verslag 2013
07. Verslag kascontrolecommissie
08. Begroting 2015
09. Benoeming nieuwe kascontrolecommissie
10. Bestuurswijziging
11. Rondvraag en sluiting

Toelichting agendapunt 10, bestuurswijziging:

Aftredend in maart en herkiesbaar: Rob den Hartog, penningmeester.

Aftredend in maart en herkiesbaar: Gé Kenter, secretaris.

Afgetreden en niet herkiesbaar: John Bos.

Het bestuur draagt Eleonora de Boer voor als kandidaat. Andere voordrachten kunnen conform art. 10, lid 4.b voor aanvang van de vergadering schriftelijk worden gedaan bij het bestuur.

Na de vergadering, die tot ongeveer 21.00 uur zal duren, is er een gezellig samenzijn en kunnen we fijn bijpraten onder het genot van een hapje en een drankje. Rond 22.00 uur sluiten we de avond af.

Tot ziens op dinsdag 25 februari.

GEDICHT

Ik weet nog dat het kogels waren
die rond mijn oren floten

en nog steeds dank ik God
dat het nu vogels zijn

Gedicht: Carla Pols, uit "Zuchten van verlichting", 1980

"Vliegende duiven" van Dennis van Ebben

Activiteiten IVN West-Friesland winter 2014

Let op: de onderstreepte data zijn zondagen.

Tentoonstelling thema Duurzaamheid bij IVN van januari t/m maart in het Streekbos Paviljoen.

4 jan. **Knotzaterdag** ergens in de regio door de knotploeg. Informatie Rob Rijswijk 0228 561642.

11 jan. **Inventarisatie Streekbos**. Verzamelen om 9.00 uur met koffie bij IVN Streekbos Paviljoen. Start om 9.30 uur tot de middag. Deelnemers helpen mee soorten in kaart te brengen.

12 jan. **Gezinsactiviteit: Winterverrassingen**. Laarzen aan voor een struintocht door het Streekbos o.l.v. twee doorgewinterde IVN-gidsen. Aanvang 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

12 jan. **Nieuwjaarsreceptie voor IVN-leden**. Van 15.30 tot 17.30 uur in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

19 jan. **Boekenmarkt in de Incoteczaal** van 12.00 tot 16.00 uur. 2e hands boeken voor zachte prijsjes. Boeken over voor IVN? Afgeven mag bij IVN- balie of bel anders telefoon 0228 313430 / 321568

22 jan. **Lezingavond: Historie verkaveling Grootslagpolder**. De noodzaak, procedure en aanleg van de huidige polder, in historische context verteld door Tjalling James. Aanvang 20.00 uur in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen. Met historische filmbeelden en oude kaarten.

26 jan. **Gezinsactiviteit: Vis & viswater** Ton Groen geeft een foto/lezingmiddag over vis, voedselaanbod, kwaliteit en het beheer van binnenviswater. Start 14.00 uur in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

1 feb. **Knotzaterdag**. Zie informatie 4 januari.

2 feb. **Gezinsactiviteit: Afvalkunst**. Inloop knutselmiddag bij IVN in het Streekbos Paviljoen vanaf 14.00 tot 16.00 uur. Weggooiartikelen recycleren tot kunststukjes is duurzaam creatief zijn. (Groot)ouders mogen een handje meehelpen.

8 feb. **Inventarisatie Streekbos**. Zie informatie 11 januari.

9 feb. **Gezinsactiviteit: Plastic**, een zegen of vloek? In de oceaan drijft een plastic eiland zo groot als Frankrijk. Maartje Harding vertelt (met leuke proefjes) hoe we op een goede manier met plastic om moeten gaan. Start 14.00 uur bij IVN in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen.

15 feb. **Knotzaterdag**. Zie informatie 4 januari.

16 feb. **Gezinsactiviteit: Snertwandeltocht**. Naar buiten voor een winterse boswandeling met Wil de Wit. Om 14.00 uur start bij IVN Streekbos Paviljoen. Na afloop snert van restaurant IJgenweis à € 4,50 p.p. Opgave uiterlijk 10 februari, telefoon 0228 541489 of email f.bus@ivn-westfriesland.nl

23 feb. **Gezinsactiviteit: Opgezette dieren**. Twee preparateurs laten zien hoe het zorgvuldig opzetten van een dode eekhoorn en vogel wordt gedaan. Met voorbeelden van fraai opgezette dieren. Aanvang 14.00 uur in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

25 feb. **Algemene Jaarvergadering voor IVN-leden**. Om 19.30 uur in Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

26 feb. **Gezinsactiviteit: Uilenbraakballen pluizen**. Een inloopavond naar het voedsel van (kerk)uilen i.s.m. Land-schap NH. Neem pincet en oude tandenborstel mee om

botjes en schedeltjes te analyseren van soorten zoogdieren die in onze provincie voorkomen. Van 18.30 tot 22.00 uur bij IVN in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

1 mrt. **Knotzaterdag**. Zie informatie 4 januari.

2 mrt. **Gezinsactiviteit: Duurzaamheid en schoon milieu**.

Tot eind maart is er een tentoonstelling over duurzaamheid te zien bij IVN. We gaan over tot daden. Met vuilniszak, handschoenen en prikker samen een opruimactie houden in het Streekbos. Doe je mee? Wij starten om 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

2 mrt. **Volwassenenactiviteit: Snertfietsstocht Fiets/wandeltocht door Egboetswater - Vooroever**. Start 14.00 uur bij de camping Veerhof Oostwoud met snert in de stal à € 6.- p.p. Opgave Henk Lanting telefoon 0228 313430 of mail h.lanting@ivn-westfriesland.nl

2 mrt. **Gezinsactiviteit: Lammetjesdag**. Van 13.00 tot 16.00 uur. Open Stal op de biologische schapenkaas/ijs-boerderij Schapenstreek, DeGouw 57a, 1614 MB Lutje-broek (via de Kadijkweg bereikbaar). Kom in de stal lam-metjes kijken, aaien en voeren.

8 mrt. **Inventarisatie Streekbos**. Zie informatie 11 januari.

9 mrt. **Gezinsactiviteit: Tamme ratten**. Tonia Vergunst vertelt over gedrag, verzorging en leefwijze van deze slimme knagers als huisdier. Aanvang 14.00 uur bij IVN in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

12 mrt. **Lezingavond Vogelreis Finland - Varanger Noorwe-gen** Van 20.00 tot 22.00 uur geeft Hans Verhoeven een verslag van zijn reis naar exclusieve vogelgebieden. Koude streken met hoge temperaturen in 2013. Bijzondere foto-opnames van (broed)vogels in het hoge noorden. Bij IVN in de Incoteczaal Streekbos Paviljoen.

16 mrt. **Gezinsactiviteit: Waterschildpad als huisdier**. Mychel Cornelissen houdt van 14.00 tot 16.00 uur inloop-sprekkuur over de verzorging en leefwijze van water- en landschildpadden bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

22 mrt. **Volwassenenactiviteit: NL DOET Natuurwerkdag**. Laarzen aan, kom naar Egboetsterrein om 9.00 uur. Start met koffie maar neem een lunchpakket mee. Verzamelen bij het Egboetje, Liederik15,1678 JC Oostwoud, afslag Hauwert. Opgave: Henk Lanting, telefoon 06 110 280 30.

23 mrt. **Volwassenenactiviteit: Fietstocht naar weidevogels**. Trekvogeltijd in de wei en bij het water. Een fietstocht o.l.v. vogelprofs Marco v.d.Lee en Gé Bentvelsen. Verzamelen bij IVN Streekbos Paviljoen om 14.00 uur. Alternatief bij slecht weer: film weidevogelbeheer bij IVN in de Incoteczaal.

29 mrt. **Knotzaterdag**. Zie informatie 4 januari.

30 mrt. **Gezinsactiviteit: Knoppentocht Streekbos**. Carla Moonen en Pieter Karel 'gaan' voor bomen. Leuke opdrachten die deelnemers naar de juiste boom leiden. Aanvang 14.00 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen.

Deelname aan activiteiten is kosteloos, tenzij anders ver-meld. U kunt een vrijwillige bijdrage geven, lid of donateur worden.

Indien onbestelbaar retour: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

